

HÍRNYELVETÉS
HELYBEN:
 Egy óra 24 korona.
 Egy hét 2 korona.
VIDYKÉN:
 Egy óra 28 korona.
 Egy hét 2 k. 40 f.
HÍRDETESEK:
 6-hatos polt sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyolc sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvevő
 Társaság.
 József főherceg-ut. 29. sz.
 TELEFON-SZÁM: 100

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, december 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: Az elégületlenek.**
- Francia klerikálisok.**
- Percezel Béni halála.**
- Derecsics úr.**
- Rablógyilkosság Zsigmondháza.**
- A béli divatról.**
- A zugskola igazgatója.**
- Váltóhamisító ügyvédi írnok.**
- A csongrádi választás.**
- A koronaszámítás áldozata.**
- Lefőzött sipisták.**
- Tarozta: Csak gondolatban.** Irta: Szabóné-Nogál Janka.
- Regény-Csarnok: A szürke asszony.** Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

Az elégületlenek.

Arad, december 20.

„A magyar kormány, úgy látszik, nem elégszik meg azzal, hogy Horvátország autonómiáját konfiskálta, hanem már az ország pénzét is el akarja kóhozni.”

Mint egy alább következő távirati ciklünkben olvasni lehet, egy előkelő politikai ~~személyiség~~ Derecsics igazságügyi osztályfőnök nyilatkozott ma egy horvát tartományi gyűlésen. Tette pedig ezt azon vita során, mely a horvát kiegyezés kérdései felett megindult.

A magyar közéletet, a politikában és a gazdagságban egyaránt, jó öt év óta, úgy szólván, fogva tartják az ugynevezett kiegyezési kérdések. Amióta az Ausztriával való gazdasági kiegyezés megújításának kérdése aktuális lett, azóta a ma-

gyar közélet szünetlenül ennek a dolognak a rabja s bár a legkülönfélébb módokat megpróbálta, nem bír szabadulni tőle, sem úgy, hogy megoldja, sem úgy, hogy magáról lerázza. — Legjobb erőinket öt év óta az egész vonalon abszolúte lefoglalja az osztrák kiegyezés ügye s bizony merész dolog volna jóslásba bocsátkozni arra nézve, hogy még meddig fog tartani ez az állapot.

Am jó, megszoktuk már, hiszen meg kellett szoknunk, hogy az Ausztriával való ideiglenességet állandóságnak tekintsük és ez idő szerint nem tehetünk egyebet, mint várjuk a jó alkalmat, melylyel a koloncot lerázhatjuk magunkról. De mit szólna a magyar közvélemény ahhoz, ha valamelyes oldalról egy újabb kiegyezési kérdés közelgésére, kibontakozására, felvonulására készítenék elő?

Bizonyára a legélténkebb figyelemmel fordulna az eset felé s jól érezve az osztrák kiegyezési vajadás fájdalmait, minden lehetőséget elkövetne, hogy ilyen újabb egyezmény megakadályozza.

Sajnos, tulságosan keveset foglalkozik a magyar közvélemény Horvátországgal. A horvát politikai mozgalmaknak nem tulajdonítunk elég nagy fontosságot, de még ezeknél is csekélyebb figyelemben részesítjük ama törekvéseket, melyek a horvát közgazdaság köréből merülnek fel. Az 1867-iki rendezkedés értelmében Horvátország közgazdasági ügyei közvetlenül a magyar kormánynak vannak alárendelve s általában a híres „fehér lap” nyomán létrejött megállapodás politikailag

amely élesen elválasztotta a horvát szlovén vármegyéket az anyaországtól, a közgazdaság tekintetében fenntartotta az egyseget és semminemű választófalat a horvát határon, tehát a magyar birodalom belső területén nem hagyott. Így lett a magyar kereskedelem, a magyar közlekedés és a magyar forgalom egyszerűsödött Horvátország ebbeli életének is felelős keretévé.

De csak elméletben. Mert a gyakorlati élet egészen másképpen rendezkedett. Támaskodván ugyanis a politikai centralizmus révén létrejött önálló törekvésekre, kezdetben lassan és közvetve, majd utóbb nyíltan s rohamosan átvette a kiválasztó törekvéseket a közgazdaságra is. A horvát forgalmi főutaknak irányamagy sem kedvez a magyar centralizációnak s bizony a horvát közgazdaság tényezői semmiképpen sem igyekeztek azon, hogy a természet e kedvezőtlen körülményeit ellensúlyozzák.

A ma szomorú időkből tenemár csak szelvények a horvát kereskedelmét nem Ausztriához fűzték s a magyar alkormány életrekelése nem tudta megszüntetni e kötelékeket. Az idők folyamán a forgalom és kereskedelem gyarapodásával, a magyar befolyás téren sem tudott érvényesülni s a horvát közgazdaság elmaradása teljesen az Ausztria felé vezető mederben mozgott.

A végeredmény pedig az, hogy az egyezésnek közel negyedfél évtizede óta való fennállása után Horvátország közgazdasága egészen Bécs felé gravitál s még a

TÁRCZA.

Csak gondolatban.

Irta: Szabóné-Nogál Janka.

Még nyolcz óra sem volt és Zina, egy sokat vadászató ur fiatal, ábrándos felesége, már elköltötte egyszerű vacsoráját. Rántottát evett savanyu uborkával.

Ez a savanyu uborvával súlyosbitott rántotta a magányos, elhanyagolt asszonykák vacsorája. Valóságos symboluma a hitvesi elhagyatottságnak. Az ur nincs otthon, nem érdekes semmit sem készíteni. A nagy lámpát nem gyújtják meg, az asztalt sem terítik. A szobaleány bejön a kész vacsorával s hamarosan szétterít egy szalvétát. Ha van abban a leányban izlés, fantázia és egy kis részvét az asszony iránt, úgy helyezi el a kedvét, hogy egy csücske van felül, kettő szélről egy legalul. Így szebb. De ha még az sincs, leteszi közönségesen és ráteszi az ennivalót. Az elhanyagolt asszonyka egyedül ül a régi helyén és a gyertya olyan gonoszul pislog rá, mintha egyenesen az őrdög számára gyújtották volna meg. Hát csak meggyeszi a rántottáját, megtörli a száját, meg a könnyes szeméit. Vesz a gyertyát s megy az ő magányos szobácskája felé. Ott már rendben van minden. A kulcs a zárban, be lehet zární tetővázás nélkül. A lámpa is ég s az

asztalra, s a hintaszék mellé, oda van téve a könyv. A magányos asszony megfészkel, aztán olvasni kezd csöndesen egyedül. Persze csupa szerelmes, lázas, istentelen történetet. Azt hat. Mert hiszen az asszonyok olvasmányait már senki sem ellenőrzi és a távollevő férjek valahogy, csupa véletlenségből, mindig ilyeneket hagynak otthon, hogy az a szegény kis asszony is szórakozzék. Olvasgat eközben felmelegszik, kicsit meg is szédül. Mennyi csók van a levegőben, mennyi láz, mennyi ölelés. És szerelem örökkön-örökké. Gondolatban érzi az ölelések forrásait visszaadja mind a csókokat. Behunyja a szeméit, sohajt s beleszeret abba a láthatatlanba, ki azokat az istentelenül édes történeteket írja...

Az ilyen romlás ellen nem használ az éléharangozás, a füstölés, a szentelt gyertya. Nem használ még az sem, ha magának s védőszentünknek, szent Teréziának van képe az ágyunk fölött. A megbabonázott asszonyka zavaros szemekkel néz fel rá és czinkostársává tesz mámoros vallomással:

— Igen, igen. Nagyon szeretem őt.

Zina megette a rántottáját, megtörülte a száját, könnyes szeméit, de nem csemetett a szobaleánynak. Ott maradt minden rendetlenségben, mert a cselédjeit, valami ügyes ürügygel, mindet eltávolította. Vette a gyertyát s odament a pohárszékhez.

— Bátorságot és erőt kell szereznem, —

gondolta. Töltött egy pohár jó vörös bort, kiitta, bár a keze reszketett s a foga megmozogt az pohár szélén.

Ezzel már ment. Egyenesen az ő magányos szobácskája. Kétszer is megfordította a kulcsot, amint bezárkozott, aztán hogy valami nagyot roppant a másik szobában, egy kicsit sikított is és a szive rendes helyére szorította a kezét, pedig igazán úgy érezte, mintha a torokban lenne s fojtogatná, a mint ott dobogásba került, míg megnyugodott s munkájához kezdett.

Zina pakolt. Szép kis sárga kézi táskájába, abba a melyikbe mászaton jártak, csak pakolt. Betette a fekete selyemruháját, a fehér boáját, a kis aranyos kalapot, az aranyláncot, melyen egy hidegtől-melegtől válzó korallsziv logott, sok csipkés zsebkendő és egy kis szelid, becsületes, minden gyanyóként mentő illatot. A fehérneműkről egészen megfeledkezett. Én istenem, hiszen Zina csak hárszóné volt és ebben a korban nagy bajlódik az ember, a csalódott, szomorú zivével s olyan keveset a fehérneművel.

Nagyon hamar elkészült. Ráért, még meg felvegye a meleg felöltőjét s a látyolos kalapot. Hát leült meggyesni a hintaszékbe s a kezébe vette a könyvet. A könyv magától nyitott, mintha nem azért, mintha meg lett volna írva, hanem azért, mert az a helyes könyv, melyről, idegenből, álomországból, vagy más

tengeri forgalom is inkább tekinti magát Trieszthez tartozónak, mint Fiuméhez. Magyarország közgazdasági intézményei: a milliárdos vasuthálózat, a korszakokra szóló vizszabályozás, a magyszabásu ut-hálózat és mindaz, ami modernné tette a magyar közgazdasági életet, Horvátország ezeket alaposan élvezi, használja, de általuk magát az anyországhoz közelebb nem vonatja.

Ezek az előzmények s ez az állapot adja meg a kiindulási alapját a horvát kiegyezés felvonulásának. Mert akarmilyen hihetetlennek tessék is, a horvátok nincsenek megelégedve a mai viszonyokkal s jelszavuk az, hogy még több önállóságot adjunk nekik. A Derencsin-féle urak, kik nyílt ülésen támadják a magyar kormányt és a magyar közjogi intézményeket, elszakadás-féleről álmodoznak s önállósít szeretnének játszani; szeretnék törvényesíteni, sőt törvényes alapon tovább fejleszteni a jelenlegi lehetetlen állapotot. Ez az országok célja, erre irányul minden törekvésük s ebbéli ábrándjaik annyira átmentek a horvátok politikai vérebe is, hogy a két közülök nem tart velők, aki józan és higgadt eljárásra int, arra ráütik a hazaáruló bélyeget.

A horvát közgazdasági kiegyezés fenyegető kérdéssé vált e politikai kiélesítés következtében, s ezért Magyarországnak e téren legelső feladata az, hogy a politikai jelleget elnyomja. Mint közgazdasági kérdéssel a ridgen csakis mint ilyenekkel kell elbánunk ezzel az esettel; aztán szorosan kell tartani a gyepelt, hogy a szeker az országban maradjon, mely a horvát közgazdasági magán közgazdasághoz vezető gazdasági politikának kell kifejlőni oly irányban, mely az eddigi mulasztás pótlására ezze elő s ezenfelül lehetővé teszi, hogy a nagy, erős és egységes magyar közgazdaság Horvátországhoz is közelebb férközzék s ennek közgazdaságát magába foglalja. Ez a közel jövő feladata.

(=)

Francia klerikálisok.

— Az amnesztia-törvény tárgyalásához. —

Arad, december 20.

Öt napi vita után végre megszavazta a francia képviselőház az amnesztia-javaslatot, melyet a reakzionáriusok a kormány megbuktatására akartak felhasználni oly módon, hogy ismét felszínre hozták a Dreyfus-ügyet. Ma azonban a helyzet már nem oly könnyű a számukra, mint volt még csak hónapokkal is ezelőtt. A republikánus pártok tömött sorokban védik a kormányt, a mi azt engedi sejteni, hogy végre ők is belátták, minő veszedelmes fenyegeti a köztársaságot a klerikalizmus részéről.

A nacziionalisták és reakzionáriusok azonban nem akarták a tért egykönnyen átengedni a republikánusoknak s tegnap — mint azt táviratban közöltük — tizenöt óra hosszat obstruáltak. Obstrukciójuk azonban nem használt, mert éjfél után háromnegyed 3 órakor a ház végre mégis megszavazta a javaslatot és pedig óriási többséggel.

A mindig új életre ébredő Dreyfus-ügynek a nacziionalisták számítása szerint ismét egy kormányt kellett volna megbuktatnia. Ezuttal azonban nem sikerült. A nacziionalisták tudják ezt, de azért lapjaikban még mindig folyik a Cuignet őrnagy által vezetett campagne. Arról a táviratról van szó, melyet Panizardi egykori olasz katonai attasé Dreyfus elfogatása napján, 1894 november 2-án az olasz vezérkarnak küldött Rómába. A táviratot Henry előbb kibetűzte s aztán Dreyfus-ellenes értelmet adott neki, a mennyiben ezt betűzte ki: „Az elővigyázati intézkedéseket megtettem. A miniszterium dementáljon, megbizottunk értesítve van.“ Azután a külügyminiszterium dechifirozta a táviratot, melynek tartalma az volt: „Németországunk sem. Dementáljanak, hogy megakadályozzák a sajtó magyarázatait.“

A dechifirozó iroda főnökének, Paléologue-nak véleménye után Chamoin tábornok és Cuignet őrnagy is azt vallották Rennesben és a főlebbviteli törvényszéknél, hogy ez a kibetűzés a helyes. Paléologue szerint a hadügyminiszterium kibetűzése nem tévedés, hanem hamisítás. Már akkor is kicsuszott Cuignet száján ez a megjegyzés: A kibetűzés helyes,

de a távirat hamis.“ Az egyik táviró hivatalban levő eredeti távirattal azonban tegnap is kimutatta Delcassé, hogy a szöveg hiteles. Cuignet, a kit még Freycinet idejében nyugdíjaztak, mert iratokat adott át a Petit Journalnak, a Gaulois szerint teljesen vagyontalan. Egy ízben folyamodott Gallifethez reaktiválásért. Kérését nem teljesítették. Most aztán lerombolt minden utat maga mögött, mondja a Gaulois. Valóban pedig az ő eljárása zsarolás és fenyegetés. Cuignet a je suiták szolgálatában áll s az ő számukra keres agitacionista eszközöket.

Cuignet volt különben az is, aki Rennesben Schneider osztrák-magyar attasét hazudozásával vádolta és az őrnagy emsi dementijének dátumából perfid módon ellenséges hangulatot akart támasztani.

A reakzionáriusok minden erőlködésében azonban hiába való volt; tegnap az egész országban súlyos vereséget szenvedtek.

Egyébként azt táviratozzák Párisból, hogy Chamoin tábornokot és Cuignet őrnagyot megfelfüggesztették a hadügyminiszterhez.

TÁVIRATOK.

A kínai háború.

Washington, decz. 20. A kínai kérdésről szóló legújabb jelentés így szól. Egy félreértés következtében, a mely csak a távirati közvetítés alkalmával becsuszott nyelvből bántak vagy a sifferek helytelen megfogalmazásának tulajdonítható, Anglia, a mely eddig nem nevezte az *irrevocable* szónak a jegyzéklapban való alkalmazását, azt hitte, hogy az Egyesült-Államok ennek a szónak megtartását kívánják. Ennek következtében Anglia hosszas megfontolás után beleegyezett a jegyzékben. De ezt Amerika sem akarta. A két állam között most újabb ellentét eszmecsere folyik, a melyben az Egyesült-Államok arra törekszenek, hogy az *irrevocable* ismét kiküszöböltessék a jegyzéklapból. Ugy látszik azonban, hogy a két ország törekvés sok nehézséggel fog járni. Még Anglia is, noha az „*irrevocable*“ szót eddig nem fogadta el, most úgy látszik hajlandó helyeselni ennek a szónak a megtartását.

országból jövő levél volt. Zina még egyszer elolvasta, pedig nemcsak könyv nélkül tudta, hanem sokkal többet is tudott még hozzá olvasni, mint a mennyi a papíron volt.

„Jöjjön. — írta valaki egy ketté hajtott kutyánvelven. — Jöjjön. Kilencz órakor érkezem. A vonat csak két perczig áll az állomáson. Legyen a kivilágított óra alatt. Lásza, azt is tudom, hogy ilyen óra is van ott. Voltam már arra, azt hiszem: már akkor is magát kerestem. Az óra alatt legyen, hogy azonnal meg-lássam. — An leszálló és elvezetem. Aztán megyünk.“

Aztán megyünk, emlétlé Zina az utolsó levél utolsó sorát. Az első levelet ő írta. A könyv rójának, az asszonyzivek nagy ismerőjének az a ravasz kéréssel, hogy tanácsaival gyógyítsa meg az ő baját: az emagváltás szomorúságát s a névtelen epedést sok melegség után. Levélre levél jött, aztán levél levél után. A sok levélzésnek pedig utoljára is az a vége, hogy az ember egyszer csak vonatra ül, ha már bélyeggel nem, vasúti jegy árával gazdagítja az államot.

Zina pénzt tett a kis utatáskájába, felvette köpenyét, kalapját és indult. A küszöbről visszanezét. Minden asszony visszanez, mert nincs az életnek olyan válságos pillanata, melyben ne lenne kíváncsi arra, hogy vajon nem felejtett-e otthon valamit? Visszanezést s a magányos kis szoba még egyszer viszonzta a tekintetét. Mintha kényesnek ragyognának a tükörasztal kristályvegei, mintha elárulva

hajlana le a hintaszék takarója, mintha mereven, hidegen, csudálkozva nézne rá a falról indigókék szemével szent Terézia.

— Elmégy?

— Elmegyek . . . Hiszen még olyan fiatal, olyan boldogtalan vagyok. És te tudod, mennyire szeretem őt.

— Szent Teréziának megint csak nem volt módja arra, hogy tiltakozzék a czinkosság ellen és Zina felhasználva a néma szünetet, elosont.

Eppen ideje volt. Lenn a faluban háromnegyedkilenczet ütött a toronyóra. Valahol megszede dübörgött, majd éktelenül vitott egy közeledő vonat. A tehervonat volt, melyet tizenöt percz múlva követ az éjjeli gyorsvonat. Tíz percz kell az utra a sötét folyosón, a félelmes kerten, a gonosz utcán át. S azután ott lesz a kivilágított óra alatt. Szemközt a végzetével, mely előtt ma már lehajtottá szöke, ábrándos, ostoba kis fejét . . .

Nyolcz percz sem telt el, már megérkezett. Lihegve, dobogó szívvel, arczára csapzott fáttyollal, de megérkezett. Ruháját megtépdesték a kerti bokrok, az utcán megijesztette néhány lámpásos ember, a réten, a mint átfutott, majdnem el is csuszott. De megjött idejében. És istenem, az olyan rántotta vacsorák után nehéz az ut így a vasut felé.

Falusi állomás volt. Gyorsvonatra, még éppen késő este, alig várt valaki. Zina nem tartott tőle, hogy felismerik. Még akkor sem, ha kiáll a legvilágosabb pontra, az óra elé.

Átosont az éres várótermen s az üvegablak felé tartott. Kinyitja s egy lépéssel ott áll abban a fénykörben, melyet az óra fényes lámpája vetett a perzonra. Kinyitotta de egy lépést sem birt tenni. Visszaretteat nyomban úgy meglapult a gallérijában, mint egy szegmadár.

— Istenkém, istenkém!

Ugy ám. Az óra előtt, éppen a várótermen már állott valaki. Egy kövér, veres talpas asszonyság. Valószínűleg a faluból jött. Zina, hogy jobban megnézte, már meg is ismertte és borzadva gondolta el, hogy ez is egészen jól ismeri őt. Biztos, hogy utazni készült s egyenesen a váróteremnek tartott. De utközben elfogta az a rettenetes kérdés, mely őt meg is keseríti az asszonyok életét: nem felejtett-e otthon valamit? És megállapodott a világosság előtt, hogy a gyapuját lecsendesítse. Ime, már nyitja a pakktáskáját és szedi ki a czók-mókját egymásután. A világos folt csak hamar tele lesz. Felretaposott czipők, kék gyapotharisnyák, gyanus szűn zsebkendők sötétnek rajta, hogy még rosszabbakat ne soroljon itt fel az ember.

Es ezlatt a váróterem órája szinte serezteti, ropogtatja a szelő perczeket. A föld megrezdül, Zinának reszketnek a lábai s azt hiszi, megdermeszti valami nagy hidegség. A levegő tele lesz zajjal, forrósággal, félelemmel és csapogva, fujva, nagy vörös szemekkel berobog a vonat.

A kövér asszonyság idegesen kapkoddol.

New-York, decz. 20. Pekingből jelentik tegnapi kelettel: A követek este érkezet tartottak, a melyen valamennyi pontra nézve, az angol módosításokat is beleértve, megegyezésre jutottak. A megegyezés tartalmáról a követek nem akarnak nyilatkozni, mert azt hiszik, hogy a kormányok fogják nyilvánosságra hozni az egyezményt.

A szeszdó-javaslat.

Prága, decz. 20. A tartománygyűlés mai ülésén a helytartó bejelentette, hogy mivel a dalmát tartománygyűlés a szeszdó-javaslatot elvetette, a többi tartománygyűlésen is fölöslegessé vált a javaslat tárgyalása. A kormány közölni fogja a tartományi pénzügyek orvoslására vonatkozó további szándékait.

Az asturiai hercegnő házassága.

Madrid, decz. 20. A szenátus tegnap 157 szavazattal 149 ellenében elfogadta az asturiai hercegnő házasságkötéséről szóló üzenetet. A szabadelvűek ellene szavaztak.

Perczel Béni halála.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 20.

Perczel Béni orsz. képviselő halála őszinte, mély részvétet kelt mindenütt, ahol a megboldogult szeretetreméltó, kedves modorát, jó szívét ismerték. Valóban általános a részvét első sorban a képviselőház tagjai között, kik pártkülönbség nélkül kedvelték és szerették az elhunyt képviselőt. Halála hírére a képviselőház erkélyére kitétték a gyászlobogót és a képviselőház tisztikara nevében Andor János elnöki támasztalmácsolta részvétét a gyászoló családnak.

A Képviselőház ülésén mindenütt a gyászjelvényei láthatók. A megboldogult lakásán egymást érik a gyászoló látogatók, az elhunyt családtagjai, a képviselők és ujságírók, akik részvétüket jöttek kifejezni.

A család nőtagjain kívül a mai látogatók között első volt Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, ki az elhunytban unokaöccsét gyászolja, s a ki a vadászatról jött fel a gyász hírére.

össze a czók-mókját. De biztos, hogy ha egy pár harisnyát begyömöszöl, leejt a hóna alól egy rossz félcipőt. Nem készül el és nem megy el onnan soha többé. Már nyitják az ajtókat. Valaki leugrik az első osztályból és szinte a karját is kitarja, úgy rohan a világos óra elé. Szólni kezd és egyszer csak elakad a szava. A kövér asszonyság kemény, visszataszító pillantással sújja, aztán tovább kapkodja a kincseit.

— Beszálloi!

Ó meg most is ott áll a világos folton. Zina teljesen jól látja. Istenem, milyen szép. Magas, elegáns s a haja szőke és fekete a szeme. Szegény kis Zina soha sem fogja elfeledni.

— Beszálloi, beszálloi!

A kövér asszonyság jajveszékel, mert még mindig nem készült el s úgy, félig nyitott táskával indul, még visszatér. Ő csak nem mozdul. Tünődve, mintha azt várná, hogy valahonnan a levegőből mégis csak a karjába pottyan az a kis szőke teremtes, ki ide csalta.

De hát csuda csak nem történik és ő az utolsó perczen — Zina soha sem felejt el, hogy csakis a legutolsóban — vállat von, megfordul, a szemére rántja a kalapját. Ugy:

— Eh, bánom is én.

Aztán felugrik a kocsijába. Rácsapják az ajtót s a gyorsvonat úgy elrobog, hogy csak a füstje marad itt.

Este tíz órakor Zina már otthon volt. Puha,

Képviselőházi jegyző társai részéről személyesen jöttek el Molnár Antal, gróf Teleky Sándor, továbbá Weisz Berthold képviselő.

Részvétüket levélben fejezték ki Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter és családja: „Őszinte, szívből jövő részvétünket küldjük“ Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, Podmaniczky Frigyes báró a szabadelvűpárt elnöke, Csávossy Béla a képviselőház háznagya, Földváry Miklos cs. és kir. kamarás stb.

Táviratilag fejezték ki részvétüket: Baranyavármegye tisztikara, Szily Pongrácz képviselő, Pécs város rendőrkapitánya, Stenge dárdai főszolgabíró, Jellasics dr. és családja Pécs, Perczel Dénes kapitány Szatmárról, Ludvig Károly Pécs, id. Koszics Szilárd Pécs, Szokoly Villányról, a Zeisz család Pécsről, János, Engl Pécs, Ursziny család Dárda, Nagy család Dárda.

Az elhunytat ma délután helyezték ravatalra. A megboldogult délszaki növényzettel övezett érczkoporsóban fekszik. A gyászposztóval bevont termet koszorúk borítják, közöttük a képviselőháznak gyönyörű koszorúja.

A temetés holnap, pénteken délután fél 3 órakor lesz a Klotild-palotából. Az elhunytat a Kerepesi-uti temetőben fogják örök nyugalomra helyezni.

Derencsics úr.

(Botrány a horvát tartománygyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Az ausztriai parlamenti zavarok mindig nagyobb és nagyobb felfordulást idéznek elő a monarchiában, ugyanúgy, hogy ma már az államgépezet megroppan és a válság a küszöbön áll. Az osztrák parlament alkotmányos működése már majdnem lehetetlenné vált, az ország és a társországok állami életének létfeltétele kiveszében van és e zavarban kimenőt lálni szinte lehetetlen.

Az egyik mentő eszköz lett volna a föderalis uton való törvényhozás. Ez a mód azonban már az első kísérletnél kudarcot vallott. A tartománygyűlések feladata volna eszerint Ausztriában az egész birodalomra nézve érvényes törvényt hozni a munkára képtelen Reichsrath nélkül is. Egy és ugyanazt a törvényjavaslatot terjesztik tehát most a kü-

nyugalmas kis ágyában és nyakig felhuzta a paplanját, melynek színe kék volt, mint a hogy kék állítólag maga az állhatatosság is. Még mindig reszketett és fázott attól a nagy, mély-séges zokogástól, melylyel tönkre tette az orrát, de megkönnyebbitette a szívét. Fáradt, vörös szemecskéivel, könyekben káprázó tekintetével felnézett Szent Teréziára, ki most is olyan mereven és szigorúan nézett vissza rá indigókék szemével.

— Nagy szomorúság ért — vallotta neki Zina — de adjunk halát. Hiszen tiszta és ártatlan vagyok.

Ujra elfogta a sirás s mielőtt szent Terézia nyilatkozhatott volna, mélyen elaludt. És a mint így aludt, egyszer csak álmodni is kezdett. Mintha kilépett volna aranyos rámajából szent Terézia és jönne egyenesen az ágya felé. Ugy szeretett volna eléje szaladni, de álm közben ilyesmi soha sem sikerül. És szent Terézia már ott volt egészen közel. Zina akkor feléje tárta a karjait és sokkal őszintébb szavakat hallatott, mint az előbb:

— Ugy-e, nem haragszol rám, ugy-e, megbocsátasz? Hiszen ha vétettem is, gondolatban. Csak gondolatban.

Szent Terézia ez alkalommal sem nyilatkozott, hanem mikor Zina felemelkedett, hogy áldásra hajtsa előtte a fejét, különös, rejtelmes ruhasuhogás hallatszott s az égi asszony, se szó, se beszéd, egyszerűen hátat fordított neki.

lönböző tartománygyűlések elé, és ha mind elfogadta, akkor Ausztriában és annak minden tartományában egyöntetű törvény szerint intéznék a dolgokat — a Reichsrath pedig záronghat obstruálhat tovább, ameddig neki tetszik.

Ez a politika vitte a zágrábi tartománygyűlés elé a közgazdasági kiegyezés és ezek közt az italmérségi adóról szóló törvényjavaslatot is, melynek tárgyalásáról egy zágrábi táviratunk a következő lesújtó részletet közli:

A mai ülésnek végén Derencsics igazságügyi osztályfőnök az italmérségi adójavaslat tárgyában interpellációt intézett a tartománygyűléshez, melynek indokolása közben ily szavakra fakadt:

— Ugy látszik, a kormány nem elégszik meg azzal, hogy az ország autonómiáját konfigálták, hanem már az ország pénzét is elkobozni akarja!

Az interpelláló osztályfőnök ezen kijelentése után óriási zaj keletkezett a gyűlésen. A kormánypártiak hevesen tiltakoztak e gyanúsító kifejezések miatt és kevésbé mult, hogy tettelegességre nem került a sor.

Az elnöknek legnagyobb erélyére volt szükség, hogy a zajt annyira lecsendesítse, hogy Eggersdorfer, a pénzügyi bizottság előadója, szóhoz juthasson.

Eggersdorfer válaszában Derencsics vádját aljas gyalázatnak mondja.

Derencsics és elvtársai erre felugrottak helyeikről és különböző szitkolódzások közepette visszautasították az előadó kijelentéseit.

A tartományi képviselők izgatottan tárgyalták az esetet, melynek — mint tudósítónk sürgönyzi — a tartománygyűlésen kívül is folytatása lesz.

Váltóhamisító ügyvédi irnok.

(A kik lopott pénzen akarnak Transzváliba menni)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Három aradi fiatal ember ügyével foglalkozik a rendőrség bünyügi-osztálya ez év márczius hónapja óta. Mikor még javában folyt a burok szabadságharcza, három fiatal-ember, kik váltóhamisítással, betöréssel és lopásokkal vannak vádolva, ilyen uton szerzett pénzzel akartak elmenni a burok közé, fegyverrel. S pusztán a véletlennek köszönhető, hogy tervük nem sikerült, mert az utiköltséget, melyet hamisított váltóval akartak egyik aradi pénzügyintézetnél megszerezni, nem sikerült megkapniok, rájöttek a hamisításra s az ifju leendő szabadsághősök kerekét oldottak a rendőrség szeméi elől.

Valóságos bünkrónika, a mit ez a három ifju elkövetett merő meggondatlanságból, bizva abban, hogy ugyis elutaznak jó messze, Afrikába, s így senki felelősségre nem fogja őket vonni.

Ma fejezte be a vizsgálatot Bedő Árpád segédtiszt s holnap átteszi már ügyüket az aradi ügyészséghez, hol okirathamisítás büntette, két rendbeli betöréses lopás és többrendbeli lopás miatt fognak ellenük a törvényszékhez vádindítványt beadni.

A bünösök egytől-egyig aradi szülők gyermekei. Tettüket már valamennyien megbánták, s sirva kérték a vizsgálatot vezető Bedő Árpádot, hogy segítsen rajtuk ha csak lehet. Nem volt bennük rossz szándék, csak egy kis vágy, kalandok után.

Az eset részleteit tudósítónk a következőkben írja meg:

Ez év március 27-én történt, hogy egy tizenhét-tizennyolcz évesnek látszó fiatalember egyik helybeli pénzintézethez egy 600 koronáról kiállított váltót nyújtott be leszámítolás végett. A váltót elfogadóként Neumann Herman, a magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezetének igazgatója, kibocsátóként pedig Neumann Hermanné és sógora, Kende Arthur szerepelt.

Az ismeretlen fiatal ember délelőtt fél 10-kor jelentkezett a váltóval, amelyet a takarékpénztárnál visszautasítottak, mert az utolsó aláíró, Kende, nem szerepelt mint forgató is a váltó hátán. Azt mondták neki, hogy délután 4 órakor jöjjön el a kiigazított váltóval, akkor kifizetik a 600 koronát.

Közben az intézettől telefonáltak Neumann Hermanhoz, ki a váltó elfogadója volt, s kérdezősködtek tőle, hogy tényleg az övé-e a benyújtott 600 koronás váltó. Gyanus volt ugyanis a dolog az igazgatóság előtt, hogy Neumann ki soha sem szokott intézetbe fordulni hitelért, most egy 600 koronás váltót nyújt be.

Neumanntól ezt a feleletet kapta az igazgatóság, hogy *semmiféle váltót alá nem irt s még kevésbé akart ilyet leszámíttatni, a benyújtani akart váltót tehát minden aláírás hamisítva van.*

Délután négy órakor a kitűzött időben pontosan megjelent a fiatal ember a váltóval, mely most már Kende Arthur forgatói aláírásával is el volt látva. Az intézet a váltó kifizetését a Neumanntól nyert felvilágosítás alapján természetesen megtagadta és felelőségre vont a benyújtót a váltó eredetére vonatkozólag. A meglepett fiatalember azt felelte, hogy kint vár az az ur, aki neki a váltót átadta s kiment, hogy ezt behívja.

Kiment, de többet vissza nem jött s mikor Neumann a rendőrségnél a feljelentést megtette, a rendőrség már nem találta többé Aradon.

A gyanu mindjárt a bortermelők szövetkezeténél alkalmazva volt egyik gyakornokra, Schmidt Ferenczre irányult, kit ekkor a szövetkezet igazgatósága már elbocsátott. Nehány hónappal azelőtt küldték el, mert gyanu volt rá, hogy a kasszából pénzt szedegetett ki. De mert tetten érni nem tudták s csak apróbb összegeket vehetett ki, egyszerűen felmondtak neki.

Schmidt ezután egy aradi ügyvéd irodájában kapott alkalmazást, mikor azonban a váltóhamisításon rajta csípték, otthagya az ügyvédi irodát, eltűnt Aradról. Budapestre utazott, hol egy magán szini-tanodába iratkozott be növendéknek.

Eközben a váltó-manipuláció folytán rájöttek Schmidtnek egyéb viselt dolgaira is, melyeket még mikor a Deák Ferencz-utczal szövetkezetnél volt alkalmazásban, s részben azután is, két büntetésével elkövetett.

Történt ugyanis, hogy Neumann Hermantól a múlt év őszén eddig ismeretlen tettesek körülbelül 400 korona értékű ékszert: brilláns függőket, aranygyűrűket s más egyéb drágaságokat loptak el. Később — ez év február havában — újabb betörést követtek el, most már azonban nem a lakásba, hanem az iroda helyiségbe. A tettesek *enyével bekent ruhadarabot ragasztottak az iroda ablakára s avval az ablaküveget, hogy ne zörögjön, benyomták.* Ekkor azonban mindössze egy borostyán szivar szipkát és 100 drb. szivart loptak el.

Neumann rögtön jelentést tett a rendőrségnél, hol elsőbben is Schmidtre gyanakodtak annál inkább, mert Neumann arról is panaszkodott, hogy a kasszából naponként 10—20 korona pénz tűnik el. Pusztá gyanuokok alapján

azonban az időközben Aradról eltűnt Schmidtet a rendőrség nem tartóztathatta le.

A nyomozás azonban tovább folyt, míg a napokban Schmidt Ferencz haza nem érkezett. Bedő segédtiszt rögtön maga elé idézte az alaposan gyanúsított Schmidtet, ki a rendőrtiszt előtt *büneit sorra bevallotta.*

Elmondta, hogy egy farsangi mulatságon két társával, L. F. és B. J. aradi irnokkal összebeszéltek, hogy *elmennek Transzvalba a burok mellett harcolni.* Schmidt adta az eszmét ahhoz, hogy a pénzt ilyen módon szerezzék meg az utra. Ugy tervezték, hogy mindjárt másnap, mihelyt a pénz kezükben lesz, utra kelnek s aztán üthetik bottal a nyomukat, nemcsak hogy el nem fogják őket, de meg sem tudják, hogy a betöréseket s a váltóhamisítást ki követte el.

A rendőrség ezek alapján beidézte a két büntetéses is, kik eleinte tagadták a bűnrészeséget, később azonban ők is beismertek mindent.

Mikor a betörést elkövették, mindhárman ott voltak, de szándékuk nem volt ekkor pénzt szerezni, csupán Neumann *bélyegzőjét* akarták megkeríteni, azt gondolván, hogy erre a váltó aláírásakor szükség lesz. Nappal természetesen nem tudtak hozzáférni s ezért mentek este 9 óra előtt. Schmidt hatolt be az ablakon keresztül az irodába, a másik kettő azalatt az utcán állt őrt s várt a harmadik társra. Időközben azonban a kaput bezárták s Schmidtet az éjszakát a ház udvarán elhajtóval töltötte. Reggel korán, kapunyitás után jött ki.

Egyizben már megpróbálták a váltóhamisítást, de nem sikerült nekik. Azon éjjel, mikor megfogamzott bennök a Transzvalba utazás eszméje, mindjárt meg is kísérelték a váltóhamisítást, de bár az aláírások sikerültek, a váltót nem használhatták, mert egy tinta-pecsét esett rá.

Mind a három bűnös szabadlábon van. A rendőrség, tekintettel arra, hogy valamennyi nek tisztességes szülei vannak, kiknek Aradon foglalkozásuk és állandó lakhelyük van, nem tartóztatta le őket.

A kihallgatásukról felvett jegyzőkönyvet holnap teszük át a kir. ügyészséghez.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Bolond, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Bolond, operette. (Páratlan bérlet.)

* Leszkay Debreczenben. A Debreczen című lapból vesszük át a következő sorokat: „Arról a nem is meglepő, de talán a közönségre nézve eléggé örvendetes hírről értesülénk, hogy Komjáthy a jövő évben nem jön vissza Debreczenbe. Az igazgató társulatával elmegy. Cserélt állítólag Leszkay Andrással, az aradi színház igazgatójával, ki jövő októberben jönne ide. A színházi-bizottság erről ugyan még nem tud, de nem lehetetlen. Komjáthy, mint halljuk, már megunta Debreczent (talán a debreczeni közönség unta meg Komjáthyt?) s ezért akar szerződése letelte előtt Debreczenből távozni. Nem tudjuk, igaz-e ez a városban mindenféle elterjedt hír, de ha így is van, a debreczeni közönség ezuttal nem fogja visszatartani, mert működésével nem érdemelte ki a közönség bizalmát. Ezuttal talán az üzlettárs-színházbizottsági tagok sem tartják vissza.”

* Pintér Imre az operában. Pintér Imre, a nagyváradi színház kiváló bariton énekesé tegnap levelet kapott a budapesti Opera igazgatójától, hogy legközelebbi operában való felléptéről értesítse az Operaházat, hogy annak kiküldöttje lejjön és meghallgassa. Pintér

ennek következtében legközelebb föl fog lépni „Hoffmann meséi”-ben s azután valószínűleg meg fogják hívni, hogy az Operaházban vendégszerepeljen.

* Rédei Szidi Miskolczon. A színtársulatok ujjászervezése az egész országban megindult és ma már a színészek java része megkötötte az új szerződéseket. Miskolczról kapjuk a hírt, hogy az ottani színházat Szalkay Lajos színház igazgatója, ki jelenleg a szatmári színház igazgatója, Szalkay énekesnőnek Rédei Szidit szerződtette, ki virágvasárnapján már megvált az aradi színházról, ahol három éven át szép hangjával és kitűnő énektudásával mindenkor nagy mértékben vívtá ki a közönség megelegedését.

* A diszkrét boríték. Nagy-Becskerekéről írják lapunknak: Tábori Emilnek, az Aradon is ismert komikusnak tegnapi jutalomjátéka alkalmával a zenekarból egy alapos nagyságu levelet nyújtottak fel, melyben mindenki pénzt sejtett s pénzt sejtett a jutalmazott is. Tábori diszkrét meghajlással fogadta a művésze irányában nyilvánuló emez újabb adózást s boldog mosolylyal vágta zsebre a küldeményt, eszében milyen gondolatokat forgatva: — Tyhü! az argyelusát, ebben bizonyára néhány tizes lesz, mert jó vastag! Mégis csak derék gyereknek kell nekem lenni, hogy így szeret a közönség!

A pénzes küldemény átadásától kezdve még jobban sziporkázott a jó kedvtől, bár látszott rajta, hogy türelmetlenül várja jelenése végét, hogy a borítékba zárt tizeseket saját szemüleg mielőbb megnézhesse és kéjesen megtapogathassa.

— Legalább van három, de lehet négy is. Négy tizes! Hatha őt? . . .

A többi kollegák pedig szemmeláthatólag irigy tekintettel nézegették a dicsősége csimboraszójan mázskáló Táborit.

Jelenése végén, örült vágatással rohant Tábori az öltözőbe, olyan gyorsan, hogy akármelyik amerikai gyors futó sampionnak becsületére vált volna. A kollegák utána, hogy ők is jelen legyenek a zatos boríték felboncolásánál.

— Te Emil, egy ötöst adhatnál eladni.

— Édes Emil nekem is kell.

— Hanem aztán erre már iszunk egyet . . .

— Reggelig, egész a próbáig!

Tábori csak mosolygott.

— Jó, jó, adok . . . meglesz . . . egész reggelig.

S reszkető kezei felszakították a borítékot. A legkisebb nesz sem hallatszott. Oly óriási volt a csend, mint talán a végitelet után lesz. Tábori térdei összekoczkodtak a szörnyű izgatottságtól, amikor kéjesen bedugta hüvelyk és mutató-ujját a boríték nyílásán, hogy az annak méhében rejlő kincset előhalássza. Mit rejtett a boríték? Négy, mond négy tizes! Táborit hirtelen valami kerülgetni kezdte, valami olyasféle, amit az örökségre várók kívánni szoktak a nagyon sokáig élő örökhagyó nagybácsinak vagy nagynéninek, — a kíváncsiak tömege pedig majd szétdőlt a kacagástól. A rejtelmes négy tizes: a makk, a tők, a zöld és a piros tizes vala!

A báli divatról.

— Ami a hölgyeket érdekli.

Arad, december 20.

Ha minden nő úgy volna teremtvé, mint a milói Vénusz, akkor a divattudósítónak ugyancsak kevés dolga akadna. A ruhák között akkor csak az — lenne a különbség, hogy az egyik egyszerűbb, a másik diszesebb volna, a szabással azonban nem lenne annyi baj, mint ma van.

De mivel, sajnos, vagy hála Istennek, a női alakok nagyon is különböznek, végét nem érné az ember, ha el akarná sorolni valamennyi divatos és egymástól különböző változatot, amit a szabóművészek ma produkálni képesek.

Cleopatra, Messalina, Du Barry, Pempadour, az összes híres hölgyek és hölgyikék nem álmodhattak külön dolgokat, mint a miket a mai divat kitalált. Aranycsipke, aranyhaló könnyű és nehéz minőségben, gazdag csipkeszövetre varrott prém- és posztóminták arany, ezüst vagy színes „paillette”-k, virág-, gyümölcsdísz tarkítják majd az idén a bálter-

meket. A kisebb szoárék, intimebb összejevetelek máris megkezdődnek és egyelőre ezekre kell előkészülnünk, amíg a januári bálók és nagy estélyek ideje elérkezik.

Gyönyörű a fehér selyemre fekete túllból készült felső ruha, amely fehér fölül a derékon keskenyebb és lefelé mindjobban szélesedő posztócsikkal van applikálva. Ezek a posztócsikkok pedig ezüsttel vannak kihimezve.

Az idén a báli divat tökéletes változást hozott, legelőször is a részletekben. Az újjak például, ha egyáltalában vannak, nem lehetnek egyben, hanem két-három részben is készülnek. Különbözik a legtöbb báli ruhának van ujjja, ha kicsi is, ha mindenhez inkább hasonlít is, mint ujjhoz: de ott van. Keskeny epouletteket hordanak majd prémből, aranyhímzésből; a kar felső része szabad és lefelé a könyökig valami habos kis drapéria jelképezi az ujjat. Van keresztben plisszírozott muszlin-ujj is, mely a könyökig ér. Van felső ujj recézett arany vagy bársonyszalagból is, amely a könyöknél dus muszlinfodrokban végződik. „*Monnaie du pape*” a neve a legdivatosebb fehér virágnak, amelyet festve, himezve nagyon alkalmaznak. Fehér *panne*-ruhák sokat lesz látható. *Panne* is nagyon divatos estélyi ruhának. Ebből készítik a legtöbb *empire* vagy *princesse* ruhát. A derék rövid boléro nehéz arany hímzésből. A prinsesse-ruha pedig elől kevésbé drappirozott, a csipkén és hátul egészen sima, alul pedig nagyon kiszélesedve, bőven omlik le, harmincz centiméteres uszálylyal. Az egész ruhán aranyhímzésű minták vannak, amelyek mintegy folytatólagosan arany csipkefodrot képeznek a ruha alján. A váll fekete bársonyszalagból készült, elől fekete rózsacsokor van feltűzve.

Nagyon sok ruha lesz, amelynek aranyháló a szövete és ebbe az aranyalapba vannak beleapplikálva csipkevirágok, minták. A színes pailletteket pedig úgy használják ki, hogy azok virágmintát mutassanak. Vörös paillette különösen divatos. Van most egy posztó, amely szinte egy-egy selyem és könnyű, mint a selyem és amelynek olyan fénye van, mint az aranyé. Ezt használják majd legtöbbit a muszlin-, túll- vagy csipke-áthuzat alá, ha azt akarják, hogy az arany legyen az áttetsző alapszín. Azután vannak olyan ruhák, melyek egészen sűrűn egymásra varrott paillette-ekből vannak. Olyan ez, mint a halnak a pikkelyei. Ebből a roppant drága szövetből, amely aranyban, ezüstben és feketében kapható, egész sima ruhákat készítenek, amik nyulának, magas alakon gyönyörűen állanak. Ezek a ruhák nem igazán akad más dísz, mint egy kis virág, mert a derék rendesen olyan sima, mint valami pikkelyes páncél.

Fiatal leányok plisszírozott muszlint, crépe de Chine-t, túllt hordanak. Ujjak a plisszírozott muszlin-ésarpok, amelyeknek a végén czoboly, róka vagy hermélín fark van.

A *Louis quinze*-damasztok is ujjak. Ezek világos színekben készülnek virágcsokorral, virágmintákkal átszőve. Ezekből készítik a tizenhatszadik századbeli kosztümöket. A hozzájuk való kabátokat többnyire sima, egyszínű *duchesse*-ből készítik.

Hajdísznek is minden nap újabb dolgokat eszelnek ki. Most az alacsony hajviselet divatos a báli ruhákhoz, a kalapokhoz pedig a magas. Egy-egy szál arany vagy ezüst túllból készült rózsát tűznek a hajba oldalt, a konty mellé. Viselnek kis piczi turbánt is, elől egy kiálló tollal, amelyet Jozefine császárné hozott volt divatba. Levélkoszorúk is divatosak a konty körül. Arany és ezüstszővésű harsnyák és csipők is nagyon divatosak a báli ruhákhoz.

Ezekben az aranyos, ezüstös, drágaköves, pókhalós ruhákban olyanok lesznek az asszonyok, mint a milyennek a jó tündérkéket képzeljük el gyerekorunkban. Vajjon a szabószámok kifizetésekor is megmarad-e a férjnek az az illúziójuk, hogy drága feleségük — tündér?

Rablógyilkosság Zsigmondháza.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20

Az Araddal szomszédos Zsigmondháza község lakos-ágát titokzatos büntény tartja izgalomban. Ide s tova egy hónapja, hogy gyanus körülmények között eltűnt Zsigmondháza Kana József odavaló 22 éves molnár. A csendőrség által megadott vizsgálat adatai mindenképen oda-mutatnak, hogy Kana József rablógyilkosságnak lett az áldozata. A gyanu egy Feldhaus Miklós nevű zsigmondházi sváb leányra irányul, kit a csendőrség fogva tart. Tetét ugyan nem akarja beismerni, de már az eddigiekből is kétségtelen, hogy a gyilkosságot ő követte el.

Az eset a következőképen történt:

Ezelőtt körülbelül egy hónappal Zsigmondháza község fiatal lányai, legényei vasárnap délután tánczra gyűltek össze Ternován Ambrozie háza előtt. Erre kilencz órákor, mikor a táncz befejeződött, Kana József három társával: Szücs György, Nikin Vazul és Feldhaus Miklóssal a „Petőfi”-hez címzett korezmába, onnan pedig — úgy 11 óra tájban a *Csalogovics* János tulajdonát képező hajó-malomba mentek.

Éjfél után 2 óráig játszott a jó hangulatban lévő társaság, mikor a játékot abbahagyták, mert Kana elnyerte a többi három társ pénzét az utolsó krajczárig.

Szücs György és Nikin Vazul ekkor elhagyták a vizimalmot, hol Kana molnár volt. Feldhaus azonban tovább is ottmaradt. Kana Józseffel. Ettől kezdve Kanát senki sem látta, senki hollétééről felvilágosítást adni nem tudott. Feldhaus azonban másnapaz egész napot korezmákban mulatva töltötte el.

A csendőrség gyanuja azonnal Feldhausra irányult, kit nemsokára el is fogták. Vallatás alá vették, tettét azonban állhatatosan tagadja. Nővérére hivatkozott, hogy ez adott neki pénzt azután, hogy a magáét a kártyán elvesztette s másnap ezen a pénzen mulatott.

A csendőrök kihallgatták Feldhaus nőtestvérét, ez azonban tagadta, hogy tőle bátyja pénzt kért volna, nem is adott neki, sőt vasárnap délután óta nem is látta, mert a tánczról haza sem ment, csak másnap este, az egész napi mulatozás után. Azt is elmondta a csendőrök előtt, hogy bátyja ki akarta tanítani őt, hogy ismerje be és azt mondja majd, ha valaki kérdezi fogja, hogy tényleg ő adott pénzt Feldhausnak s ez azon mulatott.

Az asszony nem akart hamis vallomást tenni, s így a hatóságnak még alaposabb a gyanuja arra, hogy a gyilkosságot Feldhaus követte el.

Igen valószínű, hogy Kanát megölte Feldhaus s azután a vizimalomból a *Marosba* dobta.

A Maros tulpártján azt a részt, hol a vizimalmok állanak, felkotortatták, de Kana hulláját nem találták meg. Lehet, hogy követ kövött a gyilkos áldozatára s a Maros iszapja anynyi idő óta már betemette a holttestet. Különbözik is, ha azt csak egyszerűen a vízbe dobta, a Maros vize most olyan sebes, hogy a hullát magával vitte.

A csendőrség a vizsgálatot folytatja.

Január 5. Az aradi izraelita nőegylet estélye (Fehér Kereszt.) — Az új-aradi vöröskereszt-egylet táncestélye (Martini-vendéglő.)

Január 12. Az aradi mérnök-és építész egylet estélye (Központi szálló.)

Február 2. Tanító bálja (Polgári iskola.)

(=) Tombola-estély Ujaradon. A magyar szent korona országos vörös kereszt egyletének új-aradi fiókja, saját pénztárának segélyalapja javára, Uj-Aradon, a Martini-féle sörcsarnok helyiségében január hó 5-én tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. A rendezőség. Belépti-díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 kor. Rendezőség: Schäffer Béla, Petkó Zoltán, dr. Hemmen János, Fehér Ferencz, Fidé. Prinz *Vigalmi bizottság*: Ander Ferencz, Berthe Béla, ifj. Frank András, Kohn József, S. Kováts Sándor, Margittay Károly, Rigler Sándor, Roth István, Schäffer Győző, Schork Ernő, Szalay József, Valentin Ferencz, Okits Gyula, czigányvajda.

A zugiskola igazgatója.

(Elfogadási parancs Auspitz ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 20.

Még a nyár elején történt, hogy az *Aradi Közlöny* lerántotta a leplet egyik budapesti zugiskoláról. Híres, nevezetes intézet volt ez, a melyben érettségi vizsgálatra készítettek elő az ifjakat a „tanár urak” s aztán — persze jó pénzért — hamis bizonyítványt adtak a kezükbe. A „tanár” mind csupa szédelgő, szélhámos alak volt, a kik bezsebelték áldozataiktól a pénzt s jól a markukba nevettek a sikerült üzleten. A becsapott sok száz ifju pedig sirva nézett a pénz és a hasztalanul elpocsékolott idő után — mindaddig, míg a szédelgők egy aradmegyei jegyzőjelöltben emberükre nem találtak, a ki aztán az *Aradi Közlöny*-ben tövérl-hegyére megírta a zugiskola működését, mely ellen a budapesti államrendőrséghez is feljelentést tett.

Nagyon megrökönyödött ezen a cikkben *Abrányi* (Auspitz) Márton, a zugiskola igazgatója. Egyik barátja kíséretében a legelső vónattal lezónázott hozzánk, hogy tisztázza magát s bennünket az őt ért méltatlan támadásért felelősségre vonjon. Olyan hangon beszélt itt a szerkesztőségben, mint a *Becsület* Trast grófja, a kinek minden szava szentírás, a kinek jelleméhez szó sem férhet. Mivel a cikk megírójának adatai kézenfekvőleg igazak voltak, persze hogy eszünk ágában sem volt a támadást visszavonni. Auspitz ur coriolanusi fenyegetések közt távozott azzal a kijelentéssel, hogy becsületsértési és rágalmozási pert akaszt a nyakunkba. Ebből a sokféle perből mind a mai napig csodálatosképen nem lett semmi.

Auspitz urral ugyanekkor még az a kellemetlenség is megtörtént, hogy éppen az érdekelt jegyzőjelölt figyelmeztetésére az aradi rendőrség társával együtt letartóztatta s csak akkor bocsátotta szabadon, mikor a két ur vasuti szabadjegyekkel igazolta kilétét. Mert az urak mellesleg „szerkesztők” is voltak: a *Gépírók Lapja* című alkalmi zsurnált csinálták.

Azt a derék Auspitz urat a budapesti rendőrség most országosan körözteti. Hogy miért, elmondja a következő tudósítás:

Auspitz Márton és társai a nyáron csunya hajszát indítottak *Ocskay* Gusztáv, az államvasutak nyomdájának igazgatója ellen. Egy külön e célra megjelent lap azt írta *Ocskay*-ról, hogy csunya módon visszaél azzal a hatalmával, amelyet állása az államvasutaknál alkalmazott gépiró kisasszonyok fölött biztosít neki. Hajmeresztő részletek voltak elmondva arról a lelkiismeretlen eljárásról, amelyet az igazgató követni szokott, hogy a hivatalában alkalmazott leányokat szeszélyeinek megnyerje.

Amint e leleplezések megjelentek, *Ocskay*

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

December 26. Az aradi kereskedőifjak egyrészenek tánczvizalma és műkedvelői előadása (Központi szálló.)

December 31. Az aradi kereskedők körének Szilveszter-estélye. — Az aradi Székely- és Szilveszter-asztaltársaság tánczestélye (Vadember.) — Az új-szent-annai fiatalok tánczvizalma és műkedvelői előadása. — A battonyai ur kaszinó tánczvizalma.

Gusztáv nyilatkozatot tett közzé, amelyben előadta, hogy a piszkos rágalmak egy revolverz bandától erednek, amelynek tagjai *Abrányi* (Auspitz) Márton és *Biró* Lajos. Ezek a jó madarak előzetesen nála jártak és megfenyegettek a botránnyal, ha nekik 600 koronát nem fizet. Ő a kérelmet megtagadta és ezért bosszúból koholták ellene a rágalmakat. Az igazgató fel is jelentette *Ábrányit* és *Birót* zsarolás és sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt.

De ezenkívül az államvasuti nyomda egyik tisztviselője, *Grünwald* Hermina, akiről Auspitzék azt irták, hogy kitarított szeretője Ocskaynak, szintén sajtópórt indított a banda ellen.

Mára volt az ügyben kitűzve a sajtóügyi főtárgyalás *Zsitvay* Leó elnöklete alatt. A tárgyalás elején *Gál* Jenő dr. *Ábrányi* Auspitz védője bejelentette, hogy védenecze ismeretlen helyre távozott s így már a törvényszéki tárgyaláson nem fog megjelenni.

A törvényszék ezután magánpanaszosnó jogi képviselőjének indítványára elrendelte, a megszökött *Abrányi* Auspitz Márton körözését, annyival is inkább, mert más ügyekből kifolyólag *Perényi* Gábor dr. vizsgáló albiró már kiadta ellene az elfogatói parancsot. Ez a „más ügy” annak a zugiskolának a létesítése, amelynek működéséről épen lapunk rántotta le a leplet. Csak a napokban jelentettük, hogy a rendőrség Auspitz zugiskoláját becsukta és megindította ellene az eljárást. Így hát nagyon alapos oka lehetett *Abrányinak* arra, hogy megszökjék. Hir szerint a jeles férfiú Berlin felé vette útját.

A csongrádi választás.

(Hegyi páter megbukott.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 20.

Gajári Ödön lemondása következtében, Csongrádon üresedésbe jött a mandátum. Ma tartották meg a képviselőválasztást, még pedig nagy izgalom közt, ami előre volt sejtendő mert a választási küzdelmekkel hetek óta felloválták a kedélyeket *Hegyi* páter, a hirhedt csongrádi pap és az ő hivei

Az általános izgalomra való tekintetből a csongrád megyei alispáni hivatal szükségesnek látta a katonai karhatalom készenlétben való tartását kérni a szegedi 46-ik gyalogezred parancsnokságától. A kérelem értelmében a parancsnokság elrendelte, hogy négy század felváltva készenlétben álljon. Egy század már tegnap Csongrádra ment, de katonai beavatkozásra nem volt szükség.

Mint tudva van, két jelölt mérkőzött egymással: *Dienes* Márton, az *Egyetértés* szerkesztője, a *Kossuth*-párt jelöltje és *Hegyi* Antal csongrádi plébános. Még alig virradt, a választók már tömegesen jártak az utcán s a választási helyiség körül csoportosultak.

Hegyi páter reggel 6 és 9 órákor beharangoztatott — misére. A környékről besereglett papok szolgáltattak misét, hogy az „igaz ügy” győzelemre jusson. Maga *Hegyi* 8 órákor mondott misét a nagytéri templomban, a mely a választási helyiséggel éppen szemközt fekszik. Itt könyörögte le az égiek segítségét egy kis szerény mandátum elnyeréséhez. De hát bizony nem nagy sikerrel.

A választás elnöke, *Tasnádi* Antal szentesi ügyvéd reggel 8 órákor nyitotta meg a választási aktust, bejelentve, hogy két jelöltre kértek írásban szavazást: *Dienes* Mártonra és *Hegyi* Antalra. Az előbbeni bizalmi férfiai gyanánt *Bartha* Ödön országgyűlési képviselő és *Borbás* Mihály, *Hegyi* részéről pedig a *Ludrovai*

Tóth István volt aradi városi mérnök és *Nagy* Pál János polgár voltak bejelentve.

Előre volt látható, hogy a szavazás nem tart soká, mert az összes szavazók száma 673.

A szavazás igen lanyhán indult meg. Az első órákban főleg *Hegyi* emberei járultak az urnához, akik roppant nagy zajjal és lármával vonultak föl.

Déli egy órákor a szavazatok aránya ez volt:

<i>Dienes</i>	252
<i>Hegyi</i>	97

A választási elnök este 6 órákor kitűzte a zárórát 7 órára. Ekkor már *Dienes*nek több mint száz többsége volt, az ő megválasztását tehát mindenki biztosra vette.

Este 7-kor lezárták a szavazást s az elnök kihirdette az eredményt, a mely szerint

<i>Dienes</i>	274
<i>Hegyi</i>	166

szavazatot kapott, így a csongrádi mandátumot 108 szótöbbséggel *Dienes* Márton kapta meg.

A győztes párt *Dienes* hangos zeneszó és fáklyafény mellett vitte fel a városházára, hol átadták neki a mandátumot, utána pedig *Tasnádi* lakásán győzelmi banket volt.

Hegyi páter tehát nem került be a parlamentbe. Nincs is neki ott semmi keresni valója. Egész Csongrádon nagy az öröm, hogy a várost egy oly rokonszenves egyéniség, a minő *Dienes*, fogja az országgyűlésen képviselni.

Itt említjük meg, hogy a *nagymártoni* körületben is ma volt a választás. *Degen* Gusztáv 1108, a néppárti *Poda* 484 és *Kassics* Péter 298 szavazatot kapott, így a szabadelvűpárti *Degen* lett nagy többséggel a győztes.

HIREK.

A koronaszámítás áldozata.

— Pörüljárt aradi vállalkozó. —

Arad, december 20.

Nagyváradról jelenti tudósítónk:

A vármegyei törvényhatóság mai közgyűlésének volt egy napon érdekes tárgya: egy kalandos szállítási ügy, amely minden fázisában és eredményében egyaránt kiváló érdekű, s a vállalkozások krónikájában ritkítja a párját.

A múlt évben Biharvármegye pályázatot hirdetett a kavics szállításra. A sok ajánlat között a *Kemény* Salamon és fia Manó *székudvari* arad megyei vállalkozó cég pályázata volt a legelőnyösebb. Szinte feltűnően előnyös volt az ajánlat, a melyhez a vállalkozó 6000 korona bánat-pénzt is csatolt. Az árlejtésen persze *Kemény* Salamont és fiát, Manót bízták meg a szállítással.

Nemsokára ezután nevezetes fordulat történt a dologban. A vállalkozó cég ugyanis ajánlatának megsemmisítését kérte s folyamodott a 6000 korona bánatpénz visszautalása iránt. A kérésében szokatlan, nagyon furcsa indító okokra támaszkodott. Azzal mentette ugyanis váratlan elhatározását, hogy a pályázati hirdetmény szövege, a korona-számítás megtevészetelle, s így óriási vagyoni vesztesége származna abból, ha ajánlatának megfelelné.

A vármegye annak idején elutasította már a kérelmet s most *Kemény* Salamon és fia Manó újabb folyamodást intézett a törvényhatósági bizottsághoz, a bánatpénz visszautalása dolgában. Az állandó választmány véleményében kifejtette, hogy a reális ajánlat nem a hivatalos értesítések alapján készült, de a helyi viszonyok alapos megismerése révén a vállalkozót szolid számítása, tapasztalata irányítja pályázata benyújtásánál s ezért a kérelem elutasítását ajánlotta.

A törvényhatóság az állandó választmány álláspontján elvetelte a cég kérését s így a vállalkozó 6000 koronája a törvény értelmében, jog szerint a vármegye pénztárában marad.

— Személyi hírek. *Kosztika* Antal dr. miniszteri tanácsos, a kir. jogügyek igazgatója, az aradi kincstári ügyészség megvizsgálására Aradra érkezett. — *Frank* Gyula dr. országos egészségügyi felügyelő hivatalos ügyekben Aradon tartózkodik.

— *Klotild* főhercegnő a magyar iparról. Budapesti tudósítónk táviratozza: Az iparművészeti társulat karácsonyi kiállításának ma délelőtt igen magas vendége volt. *Klotild* főhercegnő látogatta meg a kiállítást, udvarhölgyének, *Szirmay* Sarolta grófnőnek kíséretében. A magas vendéget *Radisics* Jenő, az iparművészeti múzeum igazgatója kalauzolta. A főhercegnő apróra megtekintette a tárlatot és a kiállított bőr-, üveg-, bronz-tárgyakból, a himzésekből és művirágokból nagyobb bevásárlást tett. Együttal megsejmelte az iparművészeti múzeumot is. A hol *Radisics* igazgató megmutatta a fenséges asszonynak azokat a tárgyakat, a melyeket a főhercegnő annak idején a múzeumnak ajándékozott. Ezek a volt bécsi császári porcellángyárból kikerült bisquit-tárgyak és az orosz császári porcellángyárban készült műdarabok. A főhercegnő másfél óra hosszat tartózkodott a kiállításon és távozását megelégedésének adván kifejezést, kijelentette, hogy a magyar ipar pórtolása az ő intenciója is és kérte az igazgatót, figyelmeztessék őt külön is arra, amikor magyar ipartermékekből kiállítást rendeznek.

— Az aradi Erzsébet-szobor. *Huszerl* Manó aradi bádigos-iparos ma ötven darab gyűjtőperselyt adott át *Salacz* Gyula kir. tanácsos polgármesternek, hogy azokban az Aradon felállítandó Erzsébet-szoborfa gyűjtsenek. A perselyeket a hivatalokban, egyházakban és egyletekben helyezik el.

— A beteg czárról. Szt.-Pétervárról jelentik hogy *Miklós* czár egészségi állapota oly annyira javult, hogy rövid időn belül elhagyja *Livádiát*. Az elutazás napja nincs még ugyan meghatározva, de körülbelül tizennégy nap múlva fog megtörténni. A czár külföldi utazására nézve még semminemű megállapodás nem történt.

— *Pázmándy* proviziós pöre. *Pázmándy* Dénes volt országgyűlési képviselő 1897-ben arra kérte *Csáky* Albin gróft, hogy mutassa őt be *Pallavicini* Alfonz örgrófnak, kiről tudta, hogy murányi birtokát óhajta eladni. *Csáky* gróf teljesítette óhaját. *Pázmándy* tárgyalásokba bocsátkozott az örgróffal, kinek birtokát *Károlyi* gróf részére akarta megvásárolni. Akkor nem kötötték meg az üzletet, miután a birtok tulajdonosa 650,000 forintot kért, míg *Károlyi* csak 625,000 forintot akart adni érte. Közben *Károlyi* gróf beteg lett s a tárgyalások megszakadtak. Azon év végén azonban mégis megegyeztek s 590,000 forintban állapították meg a vételárt. *Pázmándy* 23,000 forint közvetítési díjat követelt az örgróftól, amit ő azonban megtagadott. Így került az ügy ma a bécsi Landesgericht elé. *Csáky* Albin gróf, mint tanu, kijelentette, hogy ő mutatta be az urakat egymásnak. *Pallavicini* örgróf megkérdezte tőle, vajjon számít-e *Pázmándy* provizióra, mire a tanu igen-nel felelt. *Pallavicini* örgróf a tárgyaláson tagadta, hogy ő *Pázmándy*nak a birtok eladására megbízást adott vagy neki proviziót ígért. *Pázmándy* a budapesti Nemzeti Kaszinó tagja, azt tehát, hogy proviziót fog kérni a gróf, ő róla fel sem tételvezhette. A Landesgericht *Pázmándy* elutasította keresetével, azzal az indoklással, hogy *Pázmándy* nem hivatásterü ügy-

nők és Pallavicini őgróftól sem megbízást nem kapott, sem a grófnak az ő tevékenysége hasznát nem hajtott.

— **Kitchener katonákat kér.** A mióta *Roberts* lord Transzválból hazautazott, a vad kegyetlenségéről ismeretes *Kitchener* lord parancsnok az angol haderő felett. Ő vezeti a támadásokat is és hogy minő sikerrel, eléggé mutatja a *Megalic*s-hegyi kudarc, hol a burok a minap az angol csapatokat teljesen szétverték, nagy részüket pedig elfogták. És hogy *Kitchener* lord a burok erejétől nagyon is tart, kitetszik abból, hogy ma táviratozott az angol kormánynak: *küldjön sürgősen negyven ezer katonát*, másképp a harcot nem folytathatja. Ime, még sem tűnt le hát egészen a burok csillaga . . .

— **Karácsony ünnepe.** Még csak néhány nap és beköszönt a keresztény világ legszebb ünnepe, a béke, a karácsony szent ünnepe. Lázás készültséggel számlálgatja nagy ügy, mint kicsi a napokat: még egy pár reggel és fölvirrad a „*Gloria in excelsis Deo*” szent ünnepe. Van is készülődés a családi tűznelyeknél. Az asszony nép tisztogat és már most tervezi, mit süssön-főzzön. A férfinépek pedig abban fől a feje, hogy honnan teremse elő a karácsonyi meglepetéseket. Az utcán járva, lépten-nyomon karácsonyfába ütközik a tekintet. A pazarszép kirakatokban alkalmi ajándékok csillognak. Most már csak az a kérdés, hogy fehér lesz-e a karácsony, vagy fekete?

— **A király adományai.** A hivatalos lap jelenti: Ő császári és apostoli királyi Felsege a *vishócezi* gör. szert. kath. hitközségnek, új templom építhetésére, legfelső magánpénztárából 200 korona segélyt, a *szabadkai* ág. h. ev. egyházközségnek, temploma és paplaka felépítésére, legfelső magánpénztárából 200 koronát méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

— **A csanádi püspöki uradalom bajai.** *Szegedről* jelentik: Ismét föléledtek a legfurcsább állapotok a csanádi püspöki uradalomban. Csak nemrégiben történt, hogy az uradalmi gazdatisztek közül két ispánt és a tisztartót, továbbá egy írnot elbocsátott az újonnan kinevezett főtiszt, minden előleges értesítés nélkül s helyükbe új tisztikart szervezett, mely ismét nincsen inyere az új főtisztnek. Mindezt pedig műveli egy olyan egyén, aki szintén elmenőben van; a püspök azonban ily káros és sajnos esetek megtörténte után sem korlátozta meg a főtisztjét. Mint tudjuk, a törvény is megvédi a művelt gazdatisztek és hinni merjük, miszerint országunkban nem lesz olyan püspökség, ahol a kegyur ne hordaná szíven gazdatisztjeinek és hű cselédjeinek sorsát, sőt már legtöbb főpapi uradalomban nyugdíj és kegydíj is adatik az illetőknek. A csanádi püspökségnél még ezen nemes intézmény nem létesült; sőt ellenkezőleg, a gazdatisztek szorgalmas munkájuk után is folyton egy ember szeszélyének vannak kitéve s ezáltal mindennapi kenyerük is csak ezen főtiszt kezeiben van, aki azt tőlük bármikor elveheti. Vajjon ilyen állapotok mellett remélhet-e a kegyur ragaszkodást és önálló eredményes működést gazdatisztjeitől? Kíváncsian várjuk a fejleményeket.

— **Megzáfolt bank-fuzió.** Budapestről *Kelemen Gyula*, a *Hazai bank* igazgatója, a „*Hazai bank*” részéről határozottan megzáfolja azt a hirt, mintha ezen bankintézet, továbbá a *Budapesti bankkegyesület* és a *Magyar ipar és kereskedelmi bank* között tárgyalások folynának a fuzionálás ügyében.

— **Krüger angol állampolgár.** *Limerick* városa hűséggel és engdelmességgel tartozik ugyan az angol királynőnek, mégis

érdekes határozatot hozott a legutóbbi községtanácsi ülésen. *Krüger* elnököt diszpolgárrá választották. A javaslat ellen csak ketten szavaztak, de ezt a kettőt majd ki dobták az ülésteremből.

— **Az élelmiszerek hamisítása.** A mezőgazdasági termékek hamisításáról szóló törvény a gyakorlatban elégtelennek bizonyult. Elégtelennek, mert nem vonatkozik az összes élelmi cikkekre s elégtelennek enyheségért. Régóta sürgetett és kiválóan fontos törvényjavaslat kerül tehát legközelebb a képviselőház elé a tápszerek hamisításáról szóló új törvényvel. A tápszerek forgalmának szabályozásáról szóló törvényjavaslat kidolgozására az országos közegészségügyi tanács kebeléből kiküldött bizottság már befejezte munkálatait. A kérdéses törvény célja lesz, hogy a közönséget a hamisításoktól és általában véve a forgalomban levő élelmiszerekkel, árukkal elkövetett visszaélésektől megóvja. Az emberegészségügy terén nem fogunk tehát az állategészségügy mögött maradni.

— **A vasárnapi munkaszünet.** *Rudnay Béla* budapesti rendőrfőkapitány feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, megkérdezve tőle, megengedhető-e az s összefér-e a munkaszünetről szóló törvény szellemével, hogy a fővárosban az országos vásárok alkalmával, amelyek két hétig tartva, két vasárnapot foglalnak magukban, a munkaszünet mind a két vasárnapra kiterjesztessék? A miniszter, a hivatali elődjének egyik rendeletére nivatkozva, kijelenti, hogy a vásárookra eső vasárnapokon a törvény felfüggesztendő ugyan, de nem zárkozik el annak a megfontolásától, vajjon ez a felfüggesztés csakis az első vasárnapra terjesztessék-e ki. Fölhívja tehát a miniszter a székes főváros közönségét, hogy a kérdést a kereskedelmi és ipari érdekek figyelembevételével, tegye megfontolása tárgyává s hozzá intézzen véleményes jelentést.

— **Betörés a templomba.** Az újonnan felszerelt *budapest-erzsébetvárosi* templomban az éjjel betörők jártak. Ismeretlen tettesek feltörték az összes perselyeket s a bennük volt készpénzt elrabolták. Az oltári edényeket érintetlenül hagyták. A rendőrség szigorúan nyomoz a tolvajok után.

— **Nikita mégis király lesz.** Említettük már, hogy a fekete hegyek fejedelme: *Nikita*, beesett a divatos mániába, a nagyzásba. Elhatározta, hogy felveszi a *királyi fenség* címet. Ma már határozott formában erősítik meg ennek az értesülésnek a hitelességét a következő táviratok:

Czettinje, december 20.

A fejedelem tegnap délelőtt szemlét tartott a csapatok felett, amelyek az egész országból nagy számmal összesereglett nép lelkes tüntetése mellett vonultak el előtte. A délelőtt folyamán istentisztelet volt az udvari kápolnában, amelyen jelen volt a fejedelmi pár, az udvari és állami méltóságok és a diplomáciai kar.

A fejedelmi palota dísztermében tegnap az állami méltóságok és a diplomáciai testület jelenlétében beszédet intéztek *Miklós* fejedelemhez, amelyben felszólították, hogy a montenegrói nép halála jeléül azokért a jótéteményekért, amelyekben a népet 40 évi uralkodása alatt részesítette, vegye föl a *királyi fenség* címet. A fejedelem *helybenhagyólag* válaszolt és köszönetet mondott az államtanácsnak halájáért és odaadásáért. — Azután a diplomáciai kar, az államtanács és az egyes méltóságok szerencsét kívántak a fejedelemnek, majd mindnyájan elmentek a metropolitai templomban czelebráló ünnepi tedeumra, amely után a fejedelem a névnapj gratulációkat fogadta.

— **A letartóztatott Schwemmer.** Az aradi kir. törvényszék ma hirdette ki a *Schwemmer* Adolf felebbezése folytán hozott határozatot. Schwemmer ugyanis — mint megirtuk — megfellebbezte a vizsgálóbíró azon határozatát,

melylyel őt letartóztatták. A törvényszék vádtanácsa, mely *Gallu* József elnöklete alatt *Nagy* József és *Köller* János bírákból állott, Schwemmer felebbezésének elutasítása mellett a *vizsgálati fogság fen tartását* írendelte el. E hirrel kapcsolatban megemlítjük, hogy *Prinz* Mór, a volt Fischer és Prinz czég tagja, mikor Schwemmer Adolf e czég áruraktárát megvette, már nem volt a czég tagja, mert abból hónapokkal előbb kilépett.

— **Halálozás.** Özv. *Szücs* Sándorné, született *Tóth* Etelka, *Tóth* Kálmánnak, a kiváló költősek nővére ma délelőtt 83 esztendőskorában Budapesten végelegyengülésben meghalt. Az agg matrona halála széles körökben keltett nagy részvétet. Temetése szombaton lesz.

— **Telefon Szapáry-ligeten.** Im már *Szapáry-liget* községben is megnyitott a telefon, amelyet bekapcsoltak az aradvárosi és megyei hálózatba. A telefonnak Szapáryligeten eddig három előfizetője van.

— **Vizbe fullt emberek.** Annak a heves viharának, mely az országban e hó 16 és 17-én dühöngött, több emberélet esett áldozatul. Csurogi levelezőnk megdöbbentő katasztrófa hírével közli velünk. Az alsó Tiszamentén, Csurog mellett, a Tiszaszabályozó társulat végez munkálatokat. A munkások nagyrésze Bácskába és Torontálba való. Ezek a szegény emberek a szombati fizetés után rendesen haza mennek és csak hétfőn térnek vissza. Így volt szombaton is. Dereglyén keltek át a Tiszán s hétfőn reggel a csurogi révben gyűltek össze, hogy ugyancsak dereglyén menjenek vissza munkahelyökre. Reggel hét óra volt, a mikor a munkások beszállottak a dereglyébe s megindultak a tulsó part felé. Alig haladtak 30—40 méternyire a parttól, a mikor iszonyu szélvihar keletkezett, mely elragadta a könnyű járművet. A bent ülők minden erejüket megfeszítették, hogy az árból kiragadják a dereglyét, de hasztalan volt minden igyekezetük, mert egy újabb szélroham fölborította a járművet. *Harmincz-négy munkás ült a dereglyében.* Valamennyien a Tiszába fordultak. Iszonyu küzdelem fejlődött ki az emberek közt. Az uszni tudók a part felé igyekeztek, a többiek pedig a felborult dereglyébe kapaszkodtak. Egyik a másikat lökte el a dereglyétől, hogy a saját életét megmenthesse. A csurogi halászok vették észre a szerencsétlenséget, a kik rögtön segítségükre sietek s épen ezeknek köszönhető, hogy a 34 munkás közül 28 ember megmenekült. *Bódi* Mihály, *Arpás* Ferencz, *Nikolics* Jovó, *Kosztics*. *Dusán*, *Szakity* Gyuró és *Nenadity* Gyuró azonban a Tiszába fulltak. A szerencsétlenül járt munkások holttesteit még eddig nem sikerült megtalálni.

— **Margit királynő a férjéről.** Az özvegy olasz királynő szerencsétlenül járt férje életörténetét készülni megírni. Turini tartózkodása alatt a királynő összeszedte az összes leveleket, melyeket férjével váltott s ezek nyomán fogja a bizonyára érdekes könyvet összeállítani. *Margit* királynénak kitünő irálya van s mint szellemes asszony ismeretes, így a könyv érdekes volta mellett irodalmi becsü is lesz. Nagy várakozással néznek annak megjelenése elé.

— **Letartóztatott kereskedelmi tanácsos.** *Potsdam*-ból táviratozzák: *Sanden* kereskedelmi tanácsost, a porosz jelzálogbank igazgatóját a berlini államügyészség megkeresésére ma délelőtt itt letartóztatták és Berlinbe kísérték, ahol a moabiti vizsgálati fogházba internálták.

— **A mehalai sikkasztás.** *Mehala* községből ma küldöttség tisztelgett *Szell* Ignác államtitkárnál és *Kaffka* miniszteri tanácsosnál, kérve, hogy miniszteri biztos küldessék ki a mehalai pénzkezelésnek tíz évre visszamenőleg leendő megvizsgálására. Ennek a küldöttségnek eljárása teljesen felesleges volt, mert *Prepeliczay* temesmegyei főzolgabíró a lopás kiderítése

után azonnal erélyes intézkedéseket tett és a pénztárt szakközegekkel rovincsoltatta; a vármegye alispánja pedig tegnap a kellő ellenőrzést elmulasztott községi előjárókat állásaitól felfüggesztette és ellenük a fegyelmi eljárást elrendelte.

— **A spiritiszta, mint önkéntes.** Szilágyi Imre tanító ügyével ma foglalkozott a szegedi közigazgatási bizottság. Szilágyi — mint megirtuk — szeptember végével felvette októberi fizetését, továbbá három havi házbérlésményét, azután beállt önkéntesnek a szegedi honvédegyezredbe. Hogy azonban ezt elérhesse, némi furfangosságot kellett elkövetnie. A tanítónak ugyanis joga van a nyolcz heti póttartalékos kedvezményre s csak akkor veszik be önkéntesnek, ha igazolja, hogy nincs állása. Szilágyi tehát, aki előzőleg spiritiszta-mutatványokon sikkasztott el egyetmást, kicsikart a jóhiszemű főorvostól egy ilyen értelmű bizonyítványt s atyja beleegyezésével katona lett. Közben azonban a lapok leleplezése folytán az iskolaszék, meg a katonaság is megindította ellene az eljárást. A parancsnokság rövidesen lefokozta s minthogy Szilágyi maga bizonyította, hogy nincs állása, besorozták két esztendőre közlegénynek. Ma pedig a közigazgatási bizottság végzett vele. *Tergina Gyula* tanfelügyelő előterjesztette, hogy felettes hatóságát szándékosan és rosszakaratu kiszámítással félrevezette, miért is a bizottság elrendelte ellene a fegyelmi eljárást, állásától felfüggesztette, fizetésének kétharmadrészét beszüntette. A vizsgálat vezetésével a polgármestert bízta meg a bizottság.

— **Egy család tragédiája.** Majna melletti Frankfurtból írják, hogy a közeli *Butzbach* községben rémes tragédia folyt le tegnap. *Küchel* Herman gyáros lelőtte nejét s azután önmagát, mivel egy pár óra előtt egyetlen fia elhalt sorvadásban. A szerencsétlen házaspárnak egy pár éve szintén karácsony előtt egy leánygyermekük halt el ebben a betegségben. A család tragikus esete óriási sajnálkozást kelt az egész községben.

— **Az ellopott koponya.** Vannak emberek, kik abból élnek, hogy a vonaton utazók kuffereit lopkodják el. E nemes tolvajok úgy járnak el, hogy a dus tartalmunakhitt kizitáskát a beszálló állomáshoz közel ledobják és kihallgatják a károsul fél panaszát, hogy miis van az elveszett kufferben és ha értékes tárgyakat rejteget, szépen utána mennek és a börtönt feltörrik. Közlebb egy budapesti orvosnövendék utazott haza felé s kizitáskájában egy koponyát s pár emberi kart vitt tudományos kutatás céljából. Szatmárnál egy ilyen szemes tolvaj eltolvajolta kizitáskáját s Szatmárhoz közel ledopta a vasuti kocsiából. A medikus kétségbeeseten kereste a táskáját és a jelenlevő tolvaj hialotta, hogy nem adta volna oda ezer forintért. Megorúlt a tolvaj, hogy a táskában bizonyára ékszerek vannak s mikor leszállott, nyargalva futott a ledobott kizitáska után, de méltó rémület fogta el, mikor a felbontott táskában meglátta a koponyát. Megdermedve állt egy helyben s ugz talált rá egy vasuti felügyelő, aki elfogta a tolvajt és bekisértette a bírósághoz. Az érdemes tolvaj úgy meg volt illetődve a furcsa lelettől, hogy a bíróság előtt ájultan rogyott össze.

— **Dalmát panaszok.** A dalmát tartománygyűlés mai ülésén elfogadta *Cingria* horvát nemzeti párti képviselőnek azt a sürgős indítványát, kérje meg a tartománygyűlés a kormányt, hogy a dalmát gőzhajózási vállalatokat védje meg az állami szubvenciókat és refakciákat élvező magyar vállalatok versenye ellen. A tartománygyűlés azután az ad hoc bizottság jelentését tárgyalta *Salvi* olasz nemzeti párti képviselőnek a dalmáciai vasuti csatlakozásról szóló indítványa tárgyában. *Biankini* előadó a következő határozati javaslat elfogadását indítványozza: A tartománygyűlés élénk sajnálkozással tiltakozik a dalmát-boszniai vasuti csatlakozás megoldásának módja ellen. A bizottság

azzal okolja meg indítványát, hogy Dalmácia az egyetlen tartomány, a melynek nincs összeköttetése a monarkia vasuti hálózatával és hogy 40 évi könyörgés után is csak zsákvasutjai vannak és a mellett még inkább megrontották gazdasági helyzetét a borvámklauzulával. *Nardelli* udvari tanácsos a helytartósági alelnök tegnapi nyilatkozataira utal és azt mondja, hogy azután a nyilatkozat után Dalmácia vasuti csatlakozása teljesen biztosítottnak tekinthető. A határozati javaslatot azután további vita nélkül egyhangulag elfogadták és az ülést berekesztették.

— **Vonatösszeütközés.** Charlevoiból távirják, hogy a *Namur* és *Charlevoi* közti vonalon tegnap egy munkásvonat beleütközött a Couillet-i állomáson veszteglő vonatba. Az összeütközés alkalmával az állomás főnök meghalt s több személy megsérült.

— **A grófnő válópöre.** Ily czimen jelent meg az a könyv, melyet a napokban Barcelonában konfiskálni akartak, de a könyvkereskedő érdekesen kijátszotta a spanyol törvényt. A midőn ugyanis egy-egy rendőrügynök a könyves boltban megjelent, hogy a könyveket zár alá vegye, ekkor a kereskedő egy angol lobogót huzott ki az asztal fiókból s kitűzte boltjának ajtajára. A rendőrügynöknek a törvények értelmében távozni kellett a nélkül, hogy a konfiskálást foganatosíthatta volna. A könyv tartalmát a közönség körében nem ismerik s így annál nagyobb a kíváncsiság iránta, már csak azért is, mert a könyv elkobzását a kormányzó maga rendelte el a *barcelonai püspök és az angol konzullal* történt megállapodás folytán. A lapok élénken tárgyalják az esetet és azon nézetüknek adnak kifejezést, hogy a lobogó kitűzése jogtalan, miután így bármiféle cselekményt lehetne idegeneknek büntetlenül elkövetni.

— **Öngyilkos hordár.** *Berger* Lipót 38 éves budapesti hordár ma reggel a Márton-utca 18 számú házában felakasztotta magát s mire észrevették, halott volt. Hogy mi vitte kétségbeesett tette végrehajtására, senki sem tudja. Bevitték a bonczoló intézetbe.

— **Bányamunkások sztrájkja.** A *dux-bodenbach*i vasut neusatteli Unio II. aknában dolgozó 600 munkás közül 405 abbahagyta a munkát, mert a bányamester nem is válaszolt a munkásoknak egy határozatára, a melyben bér-emelést, lakbérletményt a nőtlen munkások számára és némely biztonsági rendszabályok életbeletetését követelik. Egy munkás-küldöttség tárgyalni fog az elbogeni kerületi bányahivattal. A rendet és nyugalmat nem zavarták meg. A *tepliezi* bányatulajdonosok elhatározták, hogy nem adják meg a 8 órás munkaidőt. A seestadteli Elly-aknában ennek következtében kitört a részleges sztrájk.

— **Körözött vasuti hivatalnok.** A karlsruhe-i rendőrség körözvényben tudatta a budapesti főkapitánysággal, hogy *Greiner* János vasuti hivatalnok egy waggon árucikket ellopott s az abból befolyt 14.000 márkával megszökött. A szőkevény erős termetű, fekete haju ember, hosszú, mellreomló szakállá van. A németen kívül jól beszéli a francia nyelvet. Különös ismertető jelei közé tartozik, hogy beszéd közben egyes szavakat elnyel, szenvedélyes pipás ember. s így majd mindig rövid száru pipából füstöl. A rendőrség kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Katonazene.** A *Fehér Kereszt* szálloda diszes télikert helyiségében holnap, pénteken, december 21-én a cs. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara változatos műsorral zeneestélyt tart belépő díj nélkül Tisztelettel Nagy Lajos szállodás.

— **Bérelt öltözékek** Londonban érdekes ujtással próbálkoznak meg az ottani élelmes szabók. A divat szeszélye most olyan, hogy nem illő a hölgyeknek ugyanazon ruhában többször, mint egyszer, megjelenni. A londoni szabók elhatározták, hogy az ilyen öltözékeket visszavásárolják s másoknak kikölcsönzik a ruha árának egyharmadaért. Így egy báli

öltözet, melynek ára 300 frt volt, 100 forintért adják kölcsön s ha többször lett kölcsönözve, eladják. Így tesznek a felöltőkkel, kalapokkal, cipőkkel is. A tárgyakat azonban egzáltalan nem bocsájtják olcsó áron eladásra.

— **Végzetes tréfa.** Berlinben végzetes tréfa áldozatául esett az éjjel egy fiatal katona. Az egyik löpor toronynál álló barátját meg akarta ijeszteni s ezért guggoló helyzetbe ugrándozva, mint egy béka közeledett feléje. A poszton álló katona az előírás szerint többször reá kállott az alakra. de miután nem válaszolt, lekapta fegyverét, czélzott és lőtt. A golyó a katona koponyájába furódott s a szerencsétlen szörnyet halt. A parancsnokság a vizsgálatot megindította.

— **Elfogott gyémántolvajnö.** Jó fogást csinált a minap a hamburgi rendőrség. Egy raffinált tolvajnö fogott el, ki fosztogatásait az *Altona-Hamburg* közti vonalon követte el nagyobbrészt. Ha férfiak szállottak a vonaton, meggonba, kiknek gyémánt nyaktűjük volt, kérte azokat megtekintés végett, rendszeren olykor, midőn a vonat valamelyik állomáson időzött. A nézegetés közbe azután, amint a vonat megindult, leugrott s az értéktárggyal együtt eltűnt. Több oldalról történt feljelentés folytán, az állomásokon rendőröket állítottak fel, kik a személy-leírás alapján az ügyes nött éppen akkor, midőn ismét meg akart ugrani egy gyűrűvel, elfogták.

— **Ebmarás.** *Kanyitur* József borossebesi vasgyári munkást egy veszett eb megtámadta és nyakán megharapta. A megdübödött állatot agyonverték, a sérült embert pedig felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Felismert öngyilkos.** A budapesti rendőri őrjárat a napokban a *Viztorony* közelében egy embert talált felakasztva. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Singer* Jakab hidasi születésű 58 éves házaló, a ki legutóbb az Ujvásár-tér 14. számú házában lakott. Hogy miért lett öngyilkossá, mindeztidég megállapítani nem lehetett.

— **Hogy Porter Vilmos koronás áruhaza alkalmi ajándékok beszerzésére nézve a legkitünőbb források egyike, ezt régtől tudja mindenki Aradon és a messze környéken. Nem csoda ezért, ha karácsonytájt a közönség valósággal ellepi a koronás áruház földalati helyiségeit. Ki kell emelnünk, hogy az egykoronás tárgyakban is rendkívül nagy a választék, igen csinosak és mutatósak. Karácsonyi és ujévi ajándékokat a koronás áruházban igen előnyösen szerezhetünk be.**

— **érdekes ujtást kísérelt meg Rozenyay** Mátyás *gyógyszerára*. Ugyanis készítményeinek jegyzékét csinos kis füzetbe foglalva, naptárral egyesítette, mely még jegyzetekre alkalmas lapokkal is el van látva. Csinos kiállítású, zsebben is viselhető.

— **Ujdonság, ujdonság!** A n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk a *Nádlér* Lajos divataruházában most berendezett karácsonyi ajándék-osztályt, hol 1 ruha 1 frt 50 kr. 1 kis vég vászon már 2 frtól, 1 kötény csak 24 krtól, azonkívül külön osztály van még függönyök, ágyceritők szőnyegek, és férfi-hermenüek, valamint maradékokban is. Ott látható a *Ravasz* Imre műtermében készített 100-ik mozdony csoportképen.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **A színész kritikája.** *Gyenes* László, a Nemzeti Színház tagja tavaly ősszel a Máday-féle vendéglőben azt találta mondani, hogy vannak kritikusok, akik visszaélnék a hatalmukkal és sportot üznek a revolvereskedésből. Ezt a nyilatkozatot meghallotta *Fényes* László, a „Reggeli Ujság” szerkesztője, aki a szomszédasztalnál ült és még aznap felelősségre vonta Gyenest, a hirlapírói testület sértő nyilatkozatáért. Felszólította levélben, hogy nevezze meg

azokat a kritikásokat, akik revolvereskedést üznek, különben fecsegő szájhősnek fogja őt tartani. Gyenes elküldte Fényeshez segédeit, akik a levél tartalmaért magyarázatot kértek. Fényes a maga részéről szintén segédeket nevezett meg, akik minden magyarázatot megtagadtak és felajánlották az ellenfélnek a fegyveres elégtételt. A segédek kardpárbajban állapodtak meg, mely mindkét fél könnyű sérülésével végződött. A büntető törvényszék Fényest 8 napi, Gyenest négy napi államfogházra ítélte. Fényes László felebezése folytán a tábla ma nyilvános főtárgyaláson foglalkozott az ügyvel és meghallgatva dr. Vargha Ferencz főügyész-helyettes, valamint dr. Györi Lipót közvédő érveléseit, a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

§ Tizennégy éves rablógyilkos. Az elvetemeltségnek egy szörnyű és a maga nemében ritka példányképét ítélte el a napokban a new-yorki bíróság husz évi fegyházra. Stewart Sándor tizennégy éves gyerek az elítélt. Már öt éves korában foglalkozott vele a rendőrség hasonló gyerekek fosztogatása miatt; ekkor javítóintézetbe csukták. Kiszabadulván az intézetből, több tolvajlást és betörést követett el, majd a javítóintézetet gyújtotta fel. Legutóbb egyik társát magához hitta azon ürügygel, hogy megborotválja. Borotválás közben aztán átvágta a nyakát s kirabolta. A fiatal gonosztevő alacsony termetű piros képű és szimpatikus kinézésű, a mely nem is engedi gyanítani, hogy mily elvetemült lélek lakozik benne.

Lefőzött sipisták.

Arad, december 20.

Egyik aradi kávéházban a minap egy kereskedő három idegen urallelült kártyázni. Az urak hamis kártyások voltak; be akarták ugratni a kereskedőt, de ők maguk ugrottak be.

Első kártyás: No, ma csak csinálunk valamit. Fiuk, fő az óvatosság. Pinczér!

Első kártyás: Negyediket egy kaláberhez! Pinczér (sietve indul): Kérem alássan!

Első kártyás: Most szét az asztalokhoz. Tegyük magunkat, mintha nem ismernők egymást. (Elszélednek.)

Pinczér (Egy hirtelen-szöke ural jön): Tessék, kérem szépen. (Az első kártyás felé fordul.) X. ur, idevaló kereskedő. (A pinczér el.)

Első kártyás: Igen, kérem, de még csak ketten vagyunk. (A második felé fordul.) Bocsánat, uram! Nem volna hajlandó harmadiknak beállani)

Második: Kalábert ugyan nem szeretek játszani; de ha önök úgy kívánják, rendelkezésükre állok. (Lassu léptekkel közeledik feléjük.)

Első (Kezébe veszi a kártyacsomagot): Háromnak is jó ugyan kaláberezni, de fárasztó! (A harmadik czimbora felé fordul, meghajtva és bemutatva magát.) Talán lesz ön olyan szives, hogy negyediknek hozzánk szegődik.

Harmadik (Feláll, nagy nemtörődömséget mutatva): Nem bánom. De kikötöm, hogy akkor állhat fel mindenki, a mikor akar.

A többiek: Helyes!... Nagyon helyes!...

(Mielőtt játszani kezdenének, a főpinczér levelet hoz a kereskedőnek s míg az azt olvassa, megszuggja neki, hogy azok az urak hamis játzók. A három czimbora azalatt elhátározza, hogy nyerni engedik a kereskedőt eleinte, hogy ugorják.)

Kereskedő (Visszajön nyugodt arccal): Nos, uraim, hozzákezdhetünk.

(A három sipis titkos jeleket vált és egyetértőleg hunyorgat szemekkel. Aztán játszani kezdenek. A kereskedő nyer, folyton nyer; nevetni kezd. A három atyafi bosszankodva

csóválja fejét, de azért engedik, hogy a kereskedő tovább is nyerjen. A veszteségük már ötven forint. Ekkor aztán összenéznek s jeleket adnak egymásnak, hogy most már kezdődhetik a nyuzás. A kereskedő észreveszi.)

Kereskedő: Bosszantó szerencse! Azonban sajnálom, tisztelt uraim, nem óhajtom önöket tovább koppasztani. Sürgős dolgom van, a vasúthoz kell mennem. Bocsánat, de távoznom kell.

Harmadik: (Kiabál, botrányt akar csinálni): De uram, ez nem járja. Ön elnyeri a pénzünket s szaladni akar. Ezt nem engedhetjük.

Kereskedő: (Nyugodtan, gunyolódva fujja szivarja füstjét): Hiszen épen ön mondta, hogy tetszése szerint állhat fel bárki. Hallották az urak is, a főpinczér is. (Kabátját magára veszi s távozik.)

A három: No, ezt ugyan — beugrattuk.

!! Karácsonyra !! Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Nagyobb könyvtárvételek folytán könyvkereskedésem antiquár-osztályában

a legszebb ifjusági iratok, diszművek és képeskönyvek

kifogástalan tiszta állapotban, óriási választékban, antiquarice, bámulatos olcsó árakon kaphatók.

Izléses disz-levélpapírok nagy raktára. Magyar- és német imakönyvek diszes kötésben és igen jutányos árakon. Na onta gyönyörű újdonságok, képes levelező-lapok és levelezőlap-albumokban. Karácsonyfa-diszek nagy készlete.

Névjegyek izléses és olcsó elkészítése.

Ugyane cég ajánlja

30,000 kötetes kölcsönkönyvtárát,

melyben minden magyar, német, francia és angol újdonság megjelenés után azonnal több példányban kivehető. Az új, magyar, német, francia és angol jegyzékek megjelentek és azokkal bárkinek készségekel szolgálók díjmentesen. Kölcsöndíj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve: 8 fillér. A könyvek újak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

NAPIREND.

December 21. Péntek. Rom. kath. naptár: Tamás. — Protestáns naptár: Tamás. — Görög-keleti naptár (december 8.): Patáp. — A nap két 7 óra 31 perczkor, nyugszik 3 óra 53 perczkor. — A hold két 6 óra 43 perczkor, nyugszik 3 óra 53 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 774.1 milliméter, délután 2 órakor 774.7 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° — 1.5, délután 2 órakor C° — 0.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor BN. 1, délután 2 órakor DN. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor ködös, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Ködös, fagypontról körül hőmérséklet, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége mellett ülésterem.

December 23. A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési-egylet társasestélye (Színházi sörcearnok.)
December 25. Kőrösválasztás Borossebesen.

December 29. Jegyzőválasztás Megyesegyházán. — Rosenthal zongoraművész hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

December 31. A búr-asztaltársaság társasestélye (Földesi-vendéglő.)

INGUSZ I. és FIA KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

ajánlja dusan felszerelt

karácsonyi-raktárát,

ugymint:!

képeskönyvek-, ifjusági iratokban, diszmunkák (leszállított áru alkalmi vételek), **diszlelélpapírok** (dobozokban.) Kifestésre és égetésre alkalmas **fatárgyak, festékek, felszerelt festék-készletek** diszes dobozokban, **festővászon** és **minták** óriási választékban jutányos árakon és az eddigi szolid kiszolgálás mellett

Templom- és Kazinczy-utczák sarkán lévő fényesen berendezett **uj üzlethelyiségünkben.**

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

S z e s z ü z l e t

— December 20. —

Mai jegyzéselnk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{10}$, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 20. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 90 — 94 fillérig. Öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 96 — 97 fillérig. Fialat közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 94 — 95 fillérig.

Sertéslétszám. December 17-én volt készlet 35247 darab, december 18-án főlhajtattott 1367 darab, december 18-án elszállított 673 darab, decemberr 19-én maradt készletben 35941 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde.

Budapest, 1900. december 20.

Magyar aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	97.75
Magyar koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	92.56
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	99.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	99.25
Magyar keleti vasút	98.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	91.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.85
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	166.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.50
Osztrák papírjárdék	98.—
Osztrák járdék ezüst	97.90
Osztrák járdék arany	98.—
Koronajárdék	98.50
1860-iki államsorsjegyek	135.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1690.—
Magyar hitelbank részevény	679.—
Osztrák hitelintézet részevény	673.—
Osztrák-magyar államvasút	669.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.15
Német birodalmi márka	117.65
London	240.20
Páris	95.72

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 20.

Déltözsde. A buzakinálat kielégítő, vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 25,000 mltérmaza került forgalomba, tartott árakok. Egyéb gabonaneműek ráltózatlanok. Időjárás boros, ködös.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisa	7.47— 7.49
Buza októberre	7.62— 7.63
Rozs 1901. áprilisa	7.22— 7.23
Zab 1901. áprilisa	5.65— 5.66
Tengeri 1901. májusra	4.87— 4.88
Répcze augusztus—szeptemberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.46—7.47
Buza októberre	7.62—7.63
Rozs 1901. áprilisra	7.21—7.22
Zab 1901. áprilisra	5.65—5.66
Tengeri 1901. májusra	4.86—4.87
Repce augusztus—szeptemberre	12.75—12.85

Zárul 5 órakor: korona

Oszták hitelrészvény	673.50
Magyar hitelrészvény	679.—
Leszámitóbank részvény	422.50
Rima-Murányi vasmű részvény	488.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	669.75
Közuti vasut	590.50
Városi villamos vasut részvény	293.—

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regény. —

Írta: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. [5]

(Folytatás.)

És mikor tavasz lett, megkezdődött a nagy varrás és himzés a fiuk számára. Palinak szabad volt a szabásnál segíteni, a rőföt tartani, az ollót kézbe adni, az ikrek pedig a földön hemperegtek a fehér vászon között.

A két fiu, mint valami királyfi, úgy kikészítődött. Semmit sem feledtek el, még nyakkendőt is kaptak, a melyet anyjok egy öreg selyem felöltőből készítet.

A fivérek roppant büszkék voltak. Játszótták az urat, — mindegyik a maga módja szerint. Max cigarettet készített, apja dohányát kis papirtokba töltve, melyet aztán a vastagabb végén meggyújtott. Gottfried pedig pápaszemet viselt melyet az iskolában hat nadrággombért cserélt el.

— Tetszem így Laked? — kérdeék Pali, előtte büszkén sétifikálva és mikor Pali „igen“-t mondott, összecsókták — persze, ha azt mondja, hogy „nem“ — pofon ütötték volna.

Husvét után a két fiu elutazott s e miatt sok könyv omolt a háznál. Midőn a kocsi kifordult az udvarból, anyjok könyves szemmel átkarolta Pali és fülébe sugva monda:

— Sokáig elhanyagoltalak, gyermekem, most ismét ketten vagyunk, mint azelőtt.

— Mama, én is puszi! — kiáltá Käthe, karcskált anyja felé nyujtva — kis nővére utánzta.

— Igen ti is itt vagytok! — monda az anya és halvány arca kiderült.

Aztán egy-egy karjára vette a két kis leányt, az ablakhoz lépett velök és sokáig, sokáig nézett a fehér ház felé!

Pali anyja ruhája mellett szintén kidugta fejét és ő is nézett.

Anyja lehajolt feléje és midőn okos, komoly gyermekszemébe nézett, egy kissé elpirult és mosolygott. De egyik sem szólt egy szót sem.

Midőn az apa a városból visszatért, parancsolá, hogy Pali kezdje meg az iskolába járást. Anyja elszomorodott és kérte, hogy apja még csak egy fél évig hagyja otthon, hogy ne vágyodjék annyira a két nagyobb fiu után; maga akarta tanítani és nagyobb eredményt érni el vele, mint a tanító, de az apa hallani sem akart arról és könyves zsáknak szidta az anyát. Pali megijedt. Vágya az iskola után, mely eddig oly élénk volt, teljesen eltűnt; persze, fivérei most már nem voltak itt, kik után iparkodott volna.

Másnap atyja kézen fogta és bevitte a faluba, mely vagy kétezer lépésre volt a Meyhöfer birtoktól. Elég nagy ut egy ily kis fiunak.

De Pali erősen tartotta magát. Ugy félt, hogy apja megveri, hogy a világ végéig is elment volna vele.

Egy alacsony, szalmafedelű épület volt az iskola, olyan, mint egy parasztház, de mellette különféle hosszú rudak és ágak álltak.

— Erre akasztják fel a lusta gyermekeket! — monda atyja.

Pali még nagyobb félelem fogta el, de midőn a tanító, egy nyájas, fehérszakálu öreg ember ölébe vette s zsirfoltos melényéhez szorítva őt, képes könyvet mutogatott neki, akkor megnyugodott: csak a sok idegen arc, mely a padokból reá bámult, nem jósolt neki jót.

Az utolsó helyre ültették és két óráig kellett alapvonásokat rajzolgatnia a palatáblára.

Szünóra alatt a nagyobb fiuk hozzá jöttek és ozsonnája után kérdezősködtek, Midőn látták, hogy peccenyedaráb van a kenyeren, elvették tőle, mit csendesen türt el, mert azt hitte, hogy ennek úgy kell lenni.

Hazamenet megverték és egy fiu csalánt dugott a gallérijába. Azt hitte szegényke, hogy ennek is így kellett lenni, mert hiszen ő volt a legkisebb, de midőn a falu házait maga mögött hagyta és egyedül ment a napsütötte széles pusztán, keservesen kezdett sirni. Egy fenyőbokr alá vetette magát és a szép kék egre bámult, hol magasan szállodtak a fecskék.

— Jaj, ha én is így repülhetnék! — sóhajta, miközben a fehér ház jutott eszébe.

Felemeledett és szemével kereste. Mint a tündérekastély, melyről anyja annyi szépet mesélt, úgy fénylett előtte. Az ablakok úgy ragyogtak, mint a gyémánt és a zöld bokrok mint az ezeréves tövis-sövény, úgy emelkedtek fel előtte. Fájdalmába valami büszke öntudat vegyült.

— Most immár nagy vagy — biztatóta magát — mert már iskolába jársz. És ha most vándorutra akarnál kelni, senki se szólhatna ellene.

De aztán megint visszatért a félelme. A hamis bika és a veszett kutya — az ember nem tudhatja. Elhatározta a dolgot jövő vasárnapig megfontolni. De ettől fogva a fehér ház nem hagyta nyugodni. Valahányszor a pusztán keresztülment, mindig felvette a kérdést, hogy mivel lehet azon ut rosszabb, mint az iskolába vezető. Persze az országut egy sötét fenyves erdőn vitt át és ilyen erdőkben boszorkányok törpék tanyáznak, farkasok is vannak ott, mint a kis vörösbóbás története bizonyítja, de ha a mezőn menne keresztül, mindig előtte volna a szülei ház és bizonyos, hogy haza talál.

Ugy vélte, hogy ez ut megtétele kötelesség, becsületbeli kötelesség, melyet most, midőn már nagy lett, le kellene rónia és ha félelme felébredt, gyávanak nevezte magát. Ez a szó az iskolában a legnagyobb szegénynek tartott.

Jött a vasárnap és ő elhatározta az utat megtenni. A kerítés mellett elsurrant és aztán futott, a hogy csak lába bírta, a mezőjükön keresztül a fehér ház felé.

Itt egy kerítést talált, melyen könnyen áthághatott és mögötte egy darab pusztá föld volt, melyet még sohasem látott. De itt sem volt semmi veszedelem. A hangavirág a napsugárban fénylett, a hervadt fü lába alatt zörgött s meleg szél fuvalt. Probált füttyölni, — de még mindig befelé szívta a levegőt, ha egy hangot akart kihozni. Elszégyelte magát és bátorsága egyszerre alább hagyott.

Aztán egyingoványhoz jutott, mely az atyja birtokával határos volt, ki sokszor beszélt róla, hogy turfát fog ásatni, de a dolgot csak nagyban akarta kezdeni és ehhez hiányzott a pénze. Pali bokáig sülyedt a mocsárba és csak most jutott eszébe, hogy majd hepiszkolja az új cipőjét. Megijedt, mert anyja sva vajutott eszébe; „Kiméld fiam, mert tejpénzemből raktam össze az árát“ A szép bársonykabát is rajta volt, mert éppen vasárnap volt. Nézegette a rajta lévő szép selyemzsinórt és egy percig arra gondolt, hogy ne térjen-e vissza, nem a szép bársonykabát miatt, hanem hogy ne keserítse az anyját.

— De talán mégis jól átjutok — vigasztalá magát és tovább szaladt. A föld lába alatt ingott és a víz minden léken felloccsant, mintha vaját köpülnének. Azután egy fekete holt vízhez jutott, melynek szélén nefeletts és kökörtcsin viritott és felszínén békalencse uszkált. Ovatosan ki akarta kerülni és még inkább beletévedt a mocsárba de végre mégis kigázolt. Az igaz, hogy cipője teljesen oda volt, de remélte, hogy titokban talán lemoshatja otthon a kutnál.

Tovább ment. Kedve elmúlt füttyörészni, és megnél jobban kiemelkedett a fehér ház a bokrok közül, annál elfogultabb lett. Már-már kivett valami bástyafélt, mely a fákat körözte és az ágak nyilásai közt egy alacsony, hosszú épületet pillantott meg, melyet messziről nem lehetett látni. Mögötte még egyet és egy nagy fekete barlangban vörös lángot, mely ide-oda lobogott. Ott bizonyosan kovács lakott, — de dolgozott vasárnap is?

Egyszerre megmagyarázhatatlan vágy készte a sirásra és míg vakon tovább szaladt, könnyek hullottak a szeméből.

Most egy széles árkot látott maga előtt — színiültig tele vízzel. Tudta előre, hogy nem bírja átugorni, de makacssága ugrásra ösztönözte s a sűrű és iszapos víz e percben összecsapott fölötté.

Bőrig átvázva, iszappal és moszattal fedve, mászott ki a mocsárból.

Probálta ruháit szárítani s a pázsitra ülvé, nézett a fehér ház felé. Elveszté minden bátorságát és midőn még fázni kezdett, lassan és szomorúan hazafelé ballagott.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Deczember 20. —

Fehér Kereszt szálloda. Konopy Kálmán birtokos Odvos. — Lichtenstern Henrik utazó Bécs. — Goldberger József utazó Budapest. — Löwy Gyula utazó Budapest. — Ernst Filöp utazó Budapest. — Kenderessy Árpád birtokos Puj. — Várhegyi Andor utazó Budapest. — Kaufman Gyula utazó Budapest. — Jáger Alfréd gyáros Trieszt. — Kohn Albert utazó Budapest.

Központi Szálloda. Dr. Kosztka Antal min. tan. Budapest. — Dr. Frank Odön közegészségügyi felügyelő Budapest. — Weisz Mór kereskedő B.-Gyula. — Czinczár Adolf kereskedő B.-Gyula. — Molnár Géza kárbecslő Szeged. — Klein Lajos hivatalnok Halvan. — Pacurár Avram esperes M.-illye. — Ehrentheil Mór utazó Budapest. — Ertl János utazó Innsbruck.

Nádor szálloda. Schöfler Mihály birtokos Pereg. — Scheer Zsigmond magánzó Csermő. — Bulboca János magánzó Gyula. — Vertán Gyula birtokos Borosjenő. — Petrovszky M. műegyetemi hallgató Budapest. — Frank Kálmán birtokos Draucz. — Szuhongoll Mihály iparos Mármaros-Sziget.

Városi színház.

Bérlet 82. sz.

Páros

Pénteken, 11 óra, és december hó 21-én

A bolond.

Énekes legenda 3 felvonásban. Írta: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Szabados Béla.

SZEMÉLYEK:

Delli urfi	Éreczkövy K.	Csudamer	Szadat-F.
Pimpo	Fenyéri Mór.	Birigó	Hegyessi Gy.
Piroska	Felhő Rózsi.	Bimbó	Rubos A.
Kékike	Erdélyi E.	Bimbilla	Rédei Szidi.
Fecérke	Parlagi K.	Csapos	Czakó V.
Ellák	Boda F.	Juczi	Kertész K.
Böngér	Nemes S.	Földesasszony Kalocsa R.	

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

A legszebb karácsonyi ajándék:

A könyv.

„Mutasd meg könyvtárodát, és megmondom ki vagy!“

Mindenféle ifjúsági iratok és könyvek a legolcsóbban beszerezhetők:

RÉVÉSZ NÁNDOR

könyvkereskedésben.

Table 102: Budapest k. p. u. - Arad - Tövis. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with train numbers (e.g., 642, 604, 612, 606*) and departure/arrival times for stations like Budapest kpu, Rákos, Ujszász, Szolnok, Szajol, Puszta-Tenyő, Mezőtúr, Gyoma, Mezőberény, Békés-Földvár, Békés-Csaba, Kigyós, Kétegyháza, Lökösháza, Kurtics, Sofronya, Arad (130), Glogovác, Gyorok, Paulis, Mária-Radna (131), Konop, Berzova, Tótvarad, Soborsin, Zám, Maros-Illye (133), Déva, Piski (113, 114), Szászváros, Alvincz (105), Gyulafehérvár (115), and Tövis (79).

Table 130: Arad - Temesvár - Józsefváros. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with train numbers (e.g., 9002, 9004, 9012) and departure/arrival times for stations like Budapest k. p. u. (102), Tövis (102), Arad (102), Uj-Arad, Németh-Ságh, Vinga, Orczyfalva, Merczifalva, Szt.-András, Temesvár-Józsefváros (123, 124, 125, 131, 132), Baziás (124), and Orsova (123).

Table 130: Arad - Temesvár - Józsefváros. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with train numbers (e.g., 9002, 9004, 9012) and departure/arrival times for stations like Budapest k. p. u. (102), Tövis (102), Arad (102), Uj-Arad, Németh-Ságh, Vinga, Orczyfalva, Merczifalva, Szt.-András, Temesvár-Józsefváros (123, 124, 125, 131, 132), Baziás (124), and Orsova (123).

Table 130: Arad - Temesvár - Józsefváros. Includes columns for 'Oda' and 'Vissza' with train numbers (e.g., 9002, 9004, 9012) and departure/arrival times for stations like Budapest k. p. u. (102), Tövis (102), Arad (102), Uj-Arad, Németh-Ságh, Vinga, Orczyfalva, Merczifalva, Szt.-András, Temesvár-Józsefváros (123, 124, 125, 131, 132), Baziás (124), and Orsova (123).

1900. december 21

ARADI KÖZLÖNY.

Budapest k. p. u. Szolnok között a 606. és 607. személyvonatoknál naponta a szomszédos forgalmu menetjegyek, továbbá Mária-Radna és Arad között a 607. sz. személyvonatnál bezárólag október 15-ig Ünnep- és vasárnap, valamint a mária-radnai búcsunapokon a szomszédos forgalmu menetjegyek és a me...

Tessék a cégre figyelni a az előttem levő
czukrászdákkal el nem cserélni!

Édes czukros karácsonyi kiállítás.

400 drb habczukorka 1 frt, 3 drb 1 kr., 250 drb karácsonyi sütemény 1 frt, 5 db. 2 kr.

Karácsonyi czukorkák dbja 1 krtól feljebb.

Karácsonyi alakok " 1 " "

Karácsonyi csokoládék " 1 " "

Karácsonyi díszek drbja 1 krtól feljebb.

Karácsonyi angyalok " 1 " "

Karácsonyi Jux figurák " 1 " "

Theasütemény kilója 80 krtól feljebb, szalon-czukorka kilója 80 kr., csokoládé-czukorka kilója 1 forint, vaníliás csokoládé kilója 1 frt.

Kérem a n. é. közönséget, kirakatom szíves megtekintésére, hol minden darabon az ár kitértetve van.

BECK JÓZSEF

czukorka és csokoládé gyári raktár Forray-utca 2/a sz. (Lukácsy-ház.)

Fióküzlet: Színház-épület, a színház főbejárata mellett.

Arany- és ezüst-szálak
egy esomag
5 kr.

Karácsonyi gyertyák
1 dohoz 50 darab
25 kr.

1 forint
vételnél

a párisi kiállítási táj-
képpel ellátott

disztárgy

ingyen.

Karácsonyra!

KRAUSZ PAULIN

könyv- és papirkereskedése és

Első aradi kölcsönkönyvtára

ARAD, Deák Ferencz-utca 2. sz.

Ajánlja nagy raktárát papir, rajz- és írószerekben.

Karácsonylajándéknak fölötte alkalmas

Levelezőlap albumok. Emlékkönyvek. Dísz-levélpapírok. Karácsonyfa-díszek. Naponta levelezőlap újdonságok. Ifjúsági iratok és képeskönyvek mélyen leszállított áron. Naptárak nagy készlete. Divatlapok és folyóiratok bérletben, vagy egyenként pontosan hához szolgáltatnak. Névjegyek gyors és jutányos kivitele.

46000 kötetből álló kölcsönkönyvtár 3372

magyar, német, francia és angol művekből. Minden érdekes új mű több példányban is kapható.

Olvadási díj havonként 60 kr. vagy kötetenként 4 kr.

Vidéki előfizetők a leggyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Jegyzék ingyen és bérmentve.

Kiváló tisztelettel

KRAUSZ PAULIN.

Karácsonyra

női- és férficzipők,

valamint

gyermek- és leányka topánkák

a legszivesebben fogadtatnak ajándéknak,
ha azok az

Aradi Czipészek

Termelő Szövetkezetében készültek

Arad, Templom-utca,

Minorita-palota.

Arad szab. kir. város kap. hiv.

18141/1900 kh.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. c. 3. §. alapján kiadott 14837/1892. sz. rendeletet a kereskedelemügyi miniszter ur 6. nagyméltósága következőleg egészítette ki:

Mindazon üzletekben, melyek különféle husnemekből előállított hideg élelmi cikkek elárúsításával foglalkoznak, esteli 6 órától 9 óráig árusíthatók: sonka, kolbász-félék és egyéb hideg felvágottak, valamint sajtok, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen elárúsításnál az üzleti segéd személyzet igénybe nem vehető, továbbá, hogy a megnevezettek kivül a vevő közönségnek semmiféle más áru cikket nem szolgáltatható.

E rendelet kihirdetése napján azonnal hatályba lép.

Aradon 1900 december hó 5-én.

Green,
alkapitány.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

52965. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Pozsony állomáson f. é. Deczember 17-én

Bpest Dpart. p. u.	27-én
Szatmár Németi	27-án
Eszék	28-án
Kolozsvár	28-án
Kassa	28-án
Fiume	28-án
Ujvidék	28-án

Budapest, 1900. november hóban.

Az igazgatóság.

KALMÁR JÓZSEF

Salacz-utca 2. sz. ARAD. Salacz-utca 2. sz.

Kerékpár- és varrógép raktár.

Villany csengők felszerelése. — Nagy javító műhely.

Ugyanott egy gramophon automata, 34 különféle legszébb magyar, német és román kottával, 10 fill. bedobása után működik. Kávéház és vendéglő részére igen alkalmas, jutányos áron eladó.

3375

Telefon 222.

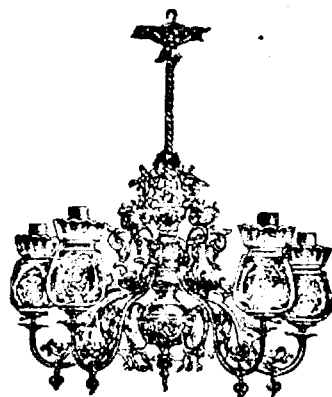
Karácsonyi és Újévi ajándék!

Telefon 222.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **ARADON, Templom-utca (Minorita-palota)**, dusan felszerelt raktárt tartok

üzleti-, irodai-, ebédlői-, háló- és fogadóterem gáz- és villany-csillárokból

lámpákból, melyek valóban ritka szép és kitűnő kivitelben, felette olcsó gvári árban szerezhetők nálam be. Mint a „Magyar gázizzófény részv. társ.” (Auer világitás) aradmegyei képviselője az eladott világitási cikkeknek **megujításra készen helyezem el** és a felszerelési munkálatokért külön díjat nem számítok fel. Legujabb szerkezetű **légszesz-főzőkészülékeket, légszesz vasalókat, szeszizzó fényegőket** tartok, melyek megkímélik a háziasszonyt a **kellemetlen szén-szagtól és olcsón, gyors és egyenletes munkát** tesznek lehetővé.

EISER SÁNDOR

a magyar gázizzófény részvtrsg és különböző csillárgyár képv.
ARAD, Templom-utca (Minorita-palota.) 2591

KEFIR TEJ:

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgató hatása által az **étvágyat és az anyagforgalmát** élénkíti.

Előkelő orvosi vélemények alapján kitűnő gyógytápszernek bizonyult.

2511 Kapható a „Hungária” kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszer.

Nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag légmentesen lezárt palackban sterilizálva, egyszeri táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást kívánatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyászok.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

28500—1900.

Hirdetmény.

Az 1901. évi egyenes adó kivétési munkálatok foganatba veendő lévén, felhívatik Arad sz. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeíró közegeket valótlán bementésekkel tévutra vezeti, vagy munkájokban bármilyen módon akadályozza, 1883. évi XLIV. t.-cz.

10. §-a értelmében 2—100 koronáig terjedő bírsággal lesz sújtandó.

Felhívatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókövetés alapjául szolgáló vallomási íveket, melyek ingyen vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitűzött határidők alatt, a polgármester megbízásából Kilényi János alszámvevőnél a saját érdekében beadni el ne mulassza, és pedig:

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó, az 1900. évben keletkezett, még meg nem adózott üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmű szellemi és haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonat-

kozó vallomásokat 1901. évi január 30-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó, meghatározott évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásokat 1901. évi január 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdadó kiszámításánál levonandó, ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg kifizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokat 1901. évi január 31. vétbizonyítvány ellen.

Az eb-adóra vonatkozó vallomásokat 1901. évi január hó 8-ig.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesület jövedelmeire vonatkozó vallomásaikat 1901. évi márczius 30-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, hogy aki megfelelő vallomását a fent kitűzött határidő alatt be nem adja, arra az adóhivatalból beszerzendő adatok alapján fog kirotatni és hogy az adótárgyaknak, az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkárosítása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t.-cz. 100. §-a értelmében 2—1000 koronáig terjedő bírságolást von maga után.

Arad sz. kir. város tanácsának 1900. évi november 17-én tartott üléséből.

A városi tanács.

5755—1900. szám.

Hirdetmény.

A csálai m. kir. erdőgondnokság kerületében kiirtandó fiatalosok 3, 5, 8—14 számú részletekben (A ü. o. 9, 5 tag 1/. 2/. 23, 26, 57 osztagok) levő fatömegeknek tövön való eladása tárgyában a nevezett m. kir. erdőgondnokság iroda helyiségében **f. évi december hó 28-án délelőtt 9 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. És pedig:

4-ik számú parcella kiterjedése	9.1380 k. h.	kik. ára	397.16 korona
5 "	" "	9.1730 "	882.16 "
8 "	" "	9.1560 "	1510.24 "
9 "	" "	9.1560 "	399.36 "
10 "	" "	9.1560 "	890.68 "
12 "	" "	13.1408 "	1239.08 "
13 "	" "	10.1376 "	433.44 "
14-ik számú parcella kiterjedése	9.1560 k. h.	kik. ára	1510.24 "

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10 (tiz) százaléke. Ajánlatok úgy az egyes részletekre külön-külön, mint több részletből álló csoportokra is elfogadtatnak.

Írásbeli ajánlatok, melyek a fent irt napok délelőtti 9 óráig a csálai m. kir. erdőgondnokságnál benyújtottak s a megajánlott összegnek 10 %-át tevő bánatpénzek felszereltettek, szintén tárgyalás alá fognak vétetni. Elkésve és távirati uton beadott ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bővebb felvilágosítással az alulírott m. kir. főerdőhivatal s a csálai erdőgondnokság szolgál.

Lippa, 1900. évi december havában.

3359

M. kir. főerdőhivatal.

Telefon 219. szám.

Ditmár R.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPESTEN

Ajánlja

saját gyáraiban készült érczemű, lámpa, és villamos világítási cikkek.

Legújabb és föltűnést keltők

az öntöttvas villamos

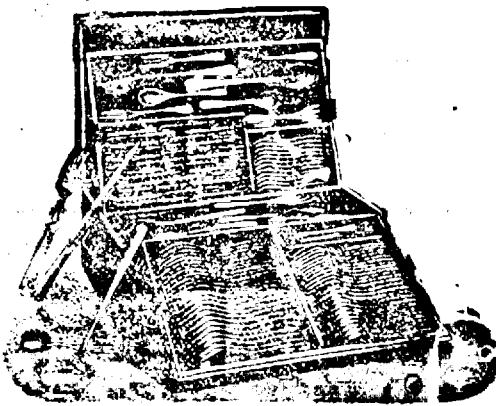
villamos és légszeszcsillárok.

Rendkívül izléses kiállításuk mellett tartósak, czélszerűek és rendkívül olcsók.

Eredeti gyári árak!

Legjobb védekezés a fagy ellen a Ditmár-féle „Calorifére” petroleum kályha.

Megtekintethők alanti czég üzletében.

Főraktárunk: **Gebhart J. és fia** czégnél,
ARADON, Andrásy-tér 16. szám.

Telefon 219. szám.

Karácsonyi ajándékok!!!

Valódi ezüst helyettesítésére a legjobbak

a **Christoffle ezüst evőeszközök**, alpacára ezüstölve. A legjobb és legczélszerűbb minden hasonló minőségek között. Eredeti gyári áron.**Berndorfi alpacca evőeszközök** és egyéb cikkek gyári raktára. A legkitűnőbb evőeszköz.**Westfali nikkel főzőedények.** Legújabban valódi vör-széz külső és tiszta nikkel (nem nikkelirozott) belső részszel. A legczélszerűbb és legszebb főzőedény.

Legfinomabb üveg díszmű tárgyak.

Nagy választék legfinomabb porcellán tárgyokban. Legújabb izlésű vázák, alakok, jardiniérek, kávé, tea és mocca készletek.

Tea és virágasztalok, vasból, fából, majolika betéttel, bambusz-nádból.

Legújabb divatu alpacca ezüst díszművek, tükrök toilette asztalra, czukortartók, gyümölcs állványok és számtalan egyéb dísz és használati tárgyak.

Tűkér árak és egyéb számtalan újabb divatu cikkek-ből nagy raktár.

Gebhart J. és fia Aradon

Andrásy-tér 16.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni!

3351

2835—900. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A m.-radnai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Parecz Béla ügyvéd, mint vb. Blau Mór és fia czég csődö-megmondnokának végrehajtási árverés joghatálylyal bíró önkéntes árverési ügyében, a m.-radnai kir. járásbíróság területén lévő, Vinyest községben fekvő, a vinyesti 1. sz. tjkvben A. 1. rsz. 1—2. hrsz. alatt felvett beltelkes házra az árverést 3730 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi február hó 8. napján délelőtti 10 órakor Vinyest község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 373 koronában, vagy az 1881. évi LX. t.-cz 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt M.-Radnán, 1900. évi okt. hó 17-ik napján.

A m.-radnai kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság.

3369

Polgár,
kir. aljbíró.Magyar királyi államvasutak.
170348/1900. ig. számhoz.**Hirdetmény.**

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a zágrábi, műhely telepen létesítendő eszterga műhely építéséhez szükséges vasszerkezeti munkák szállítására és szerelésére.

A tervek és költségvetés a

szerezési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek. Budapestén a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. szám IV.-ik em. 17. ajtó szám) és Zágrában az üzletvezetőség pályafentartási osztályban a hivatalos órák alatt megtekintethők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi december hó 28-án déli 12 óráig nyújthatók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályánál (Teréz-körút 56. szám II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás, az

ajánlat mellékletei pedig ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújthatók be.

„Ajánlat a zágrábi eszterga műhely vasszerkezeti munkáira.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi december hó 27.-én déli 12 óráig 1500 korona azaz Egezerötyszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrásy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár

állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak ideje-korán beérkező irásbeli ajánlatok szolgálhatnak tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapestén 1900. évi december hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

VÁROSI ÉS VIDÉKI TELEFON SZÁM 369.

HOLTZER JÓZSEF

uri szabó, Aradon, Vörösmarty-uteza 1. szám.

Legnagyobb választék

bel- és külföldi szövetekben

valamint szörme-árúkbán.

Városi és utazó bundák megrendelés szerint.

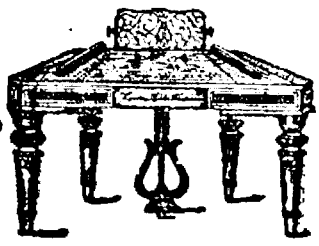
Magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben.

Frack, salon és smoking öltönyök.

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Divatos szabászat, kitűnő munka.

Nagy raktár: kész férfi-, fiu- és gyermek felöltőkben. — Hawelok, ulster gummi köpenyeg, turista-, sport- és vadászruhák, liberriák minden kivitelben. Feltűnő olcsó árak! 3374

Telefon 423. sz.

KOSÁR BÉLA

zongora, pianino, harmonium és czimbalom-
készítő, kölcsön-intézet és javítások

Temesvár, Józsefváros.

Zongora, pianino és harmonium, saját készítmény
és külföldi gyártmány 3336

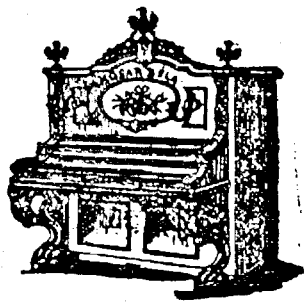
— ♦ öt évi jótállás mellett. ♦ —

Czimbalmok saját találmányom,
vasszerkezettel, alul nyitva (zongora
szerkezet összeállításával).

Az általam készített czimbalmokat
csak félévenként egyszer kell hangolni.

Öt évi jótállás mellett.

Arjegyzéket bérmentve és ingyen.

Aradi iparosok karácsonyi kiállítása
a polgári fiúiskolában.

Aradi iparosok karácsonyi kiállítása
a polgári fiúiskolában.

Karácsonyi bazár!

Aradi iparosok kiállítása!

Legkedvesebb karácsonyi és
ujévi ajándékok!

Tisztán hazai készítmények!

Szabad díjtalan bemenet.

A kiállítás megtekinthető:
reg. 8 órától esti 7 óráig.

(Mután a kiállítási helyiség meg bővítettett, kiállítási
tárgyak aradi iparosoktól még mindig elfogadtatnak.)

Aradi iparosok karácsonyi kiállítása
a polgári fiúiskolában.

Aradi iparosok karácsonyi kiállítása
a polgári fiúiskolában.

3377

Hirdetmény.

A néhai Hertschka Mór ösztön-
díj alapítványának a polgári isko-
lára vonatkozó egy helye betöltendő
lévén, az Aradvárosi polgári iskola
azon növendékeit, a kik ezen ösz-
töndíjat elnyerni óhajtják s tanul-
mányukban kitünő, másik fe-
léből pedig jeles osztályzattal bir-
nak, ~~tehetően~~ hogy pályázati kér-
vényüket hozzám közvetlenül, vagy
igazgatójuk útján 1901. évi január
hó 10-ig benyujtsák.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

17239—1900. kh. szám.

Hirdetmény.

Arad szabad kir. város törvény-
hatósági bizottsága által 82/228 1897.
sz. a. alkotott és kormányhatósá-
gilag jóváhagyott a „cselédmen-
dékház” létesítéséről, a nő cselé-
dek jutalmazásáról szóló szabály-
rendelet 4. §-a értelmében minden
év. tehát a folyó 1900. év végével
is cselédjutalom zímén 400 kor-
nát tevő 8 díj és pedig I. 200 ko-
rona II. 100 korona III. 100 korona
lesz az arra érdemes cselédek-ré-
szére kiadandó:

Ezen jutalomdíjak elnyerése
íránt pályázhatnak 18 életévet be-
töltött jó és hűséges magaviseletű,
havi vagy évi bér mellett szolgáló
helybeli vagy idegen illetőségű nő
cselédek, kik kizárólag, vagy főleg
a házban vagy a család egyes tag-
jainak szolgálatában Arad szabad
kir. város törvényhatósági terüle-
tén egy helyen és egy folytában
legkedvesebb 3 éven át gazdájuk
megelégedésére szolgálnak, erköl-
csileg kifogás alá nem esnek és
a cselédbeiratási díjakat pontosan
megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a
beiratási díjfizetését elrendelő sza-
bályrendelet életbelépte előtti; va-

gyis 1882. év előtt léptek szolgál-
latba s azóta változatlanul mindég
egy helyben szolgálnak, a beira-
tási díj feltétele alól kivétnek.

A jutalomdíjban már részesült
cselédnek újabb pályázata esetén
a korábbi jutalmazást megelőző
szolgálati ideje be nem számít-
ható.

A szolgálati idő tartamába be-
számítandó az az idő is, melyett a
cseléd oly szolgálatban töltött el,
a mely szolgálat a cseléd tartó el-
halálózása miatt szűnt meg.

A díjak kiosztásának alapjául
a szolgálati idő nagysága vétetik;
elsőséggben azok részesülnek tehát
kik:

a) egy helyben huzamosabb ideig
szolgáltak.

b) egyenlő minőség esetén ösz-
szes szolgálati idejüket véve Ara-
don legrégebben szolgálnak.

Jutalomdíj elnyerése végett min-
den év decz. 1-5-ö napjától 15-ik nap-
jáig tartozik a cseléd gazdája vagy a
gazdaasszonya által kiállított bizo-
nyítvány, cseléd könyve és szüle-
tési anyakönyvi kivonata bemu-
tatása mellett a kapitányi hivatal-
nál személyesen jelentkezni, ahol
jelentkező ebbeli kérelme jegyző-
könyvbe vétetni fog.

A személyesen jelentkezett cse-
léd a kívánt okmányok melléklé-
sével kérelmét írásban is benyujt-
hatja.

Későn és idő előtt beérkezett
kérvények visszautasítottatni fognak.

Ha valamely évben a jutalmak
egészben vagy részben, pályázók
hiányában vagy egyéb okok miatt
ki nem adhatók, a felmaradt juta-
lomdíjak a következő évben kerül-
nek kiosztás alá.

Arad, 1900. november hó 17-én.

Sarlot,
főkapitány.

Elsőrangú férfi divat salon.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Andrásy-tér, Neuman-palota.

Tudomására hozom a m. tisztelt vevőimnek, hogy **megérkeztek**
és óriási választékban található

őszi és téli ujdonságok u. m.:

Valódi angol szövetek, hazai, Gácsi és Brassói divatszövetek.

Elegáns szabás!

Telefon 372.

Kérjük igen tisztelt vevőinket, hogy
az ünnepekre való szükségletüket

tea-vajban, * * * *
asztali (főző) vajban
és habtejszinre

idejekorán bejelenteni sziveskedjenek.

Az árút házhoz is küldjük.

Az ünnepek előtti napokon elárúsító helyiségünk a déli órákban is nyitva lesz.

Aradi Tejcsarnok Szövetkezet.

Telefon 372. szám. 3376

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

Zálogszedőket!!

arany, ezüst

ékszeranyagokat, gyémánt és brilliántokat, tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban megvesz, becserél és

elad

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Karácsonyi ajándékok nagy választékban. 3311

Szép írásu

szolid kisasszony,

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja,

ügyvédi irodában

alkalmazást nyerhet,

Előnyben részesül, ki a gyorsírásathoz is ért. 3378

Czím a kiadóhivatalban.

Olcsó! Szolid!

Remek

Karácsonyi ajándékok!

Szabó Albertnél

Arad, Atzél Péter-utca I. sz.,
Színház átellenében.

Disztárgyak, bronce- és majolikatárgyak, üveg- és porcellánkészletek, valódi Alpaca és chinaezüst árúk, 2931

bámulatos olcsón adatkak el.

!!! UJDONSÁGOK !!!

GELLER I.

arany-, ezüst- és ékszerüzlet

ARAD, Andrássy-tér 14. szám.

(Herman-palota.)

Nagy raktár arany- és ezüst zsebórákban.

Karácsonyi és újévi ajándékok.